

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	500
Földbirtokosok, bér- lők és uradalmak	1000
3000 " " " " " "	2000
3000 " " " " " "	3000
ezzen fölül	4 " " " "
Résvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	3 q buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke szeptemberi fizetésnél	300,000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 60,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felelős szerkesztő: **Ruday Barna**
Társzerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. S. Telefon: József 51-05

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknek:	
Egy évre	200,000 K.	Egy évre	320,000 K.
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	80,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 92-72

TARTALOM:

- Állattenyésztési vándorgyűlés Kaposvárott. (Tanulmányi szemle a kaposvári béruradalomban és a Kegyes Tanítórend gazdaságaiban. — Ló- és szarvasmarhadíjazás Taszáron.)
- Értekezlet a bonyhádi marha törzskönyvezése ügyében. Tragyahordás. (Ducorák Károly.)
- A sertésvesz terjedésének megakadályozása. (Márton Zsigmond.)
- Tejtermelésünk és a tejellenőrző szövetkezetek hiánya. (Neumann Lajos.)
- Új rendeletek.
- Levélcserekrény.
- Termeseredmények és a mezőgazdaság helyzete.
- A hízott sertés- és hecetesipari kiállítás megnyitása.
- Igaszló vontatásverseny.
- Vegyes közlemények.
- Tiszta, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

Felhívás előfizetőinkhez.

Október hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. Felhívjuk azokat a t. előfizetőinket, akiknek előfizetése múlt hó végével lejárt, hogy az előfizetési díjat lapunk 74. számához csatolt postautalványon mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be. **Akik az előfizetési díjat október 10-ig nem küldik be,** azok címére a lap küldését kénytelenek leszünk **beszüntetni.**

Az előfizetési díjat **ugyanazon cím alatt** kérjük **beküldeni,** mint amely címen a lap jár.

Előfizetési ár:
 az okt.—dec. negyedévre ... 80,000 K.
 OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:
 az okt.—dec. negyedévre ... 50,000 K.
 A kiadóhivatal.

Állattenyésztési vándorgyűlés Kaposvárott.

(Tanulmányi szemle a kaposvári béruradalomban és a Kegyes Tanítórend gazdaságaiban.)

Az OMGE állattenyésztési szakosztálya ez évi őszi állattenyésztési vándorgyűlését és az azzal kapcsolatos tanulmányi kirándulásokat Kaposvárott és közvetlen környékén rendezte. A Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület értékes közreműködése és a meglátogatott uradalmak készséges támogatása és magyaros vendégszeretete segítségével a kaposvári vándorgyűlés minden tekintetben igen jól sikerült, méltóan csatlakozott az előzően rendezett állattenyésztési vándorgyűlések sorozatához és hasznosan szolgálta az állattenyésztési vándorgyűlések által megvalósítani kívánt célokat: az ország különböző vidékein a mezőgazdasági és elsősorban az állat-

tenyésztési viszonyoknak szélesebb körökkel és az intézkedésre hivatott tényezőkkel való megismerését, a különböző vidéken lakó gazdák között a közvetlen összeköttetés felvételét, az illető vidék állattenyésztésének fejlesztésére alkalmas intézkedések megvitatását és népszerűsítését.

A kaposvári vándorgyűlésről és a vele kapcsolatos tanulmányi szemlékről a következőkben a rendelkezésre álló területhez képest viszonylag rövidre szabott beszámolóval közlünk, szükségesnek tartjuk azonban annak néhány általánosabb érdekű tanulságát külön is kiemelni.

A Mezőgazdasági Ipar R.-T. hatalmas méretű kaposvári béruradalmának megtekintése beszédes példáját mutatta meg annak, hogy a kellő céltudatossággal és helyes szakzséruiséggel felhasznált nagytőke és áldozatkészség milyen magas színvonalra tudja emelni a mezőgazdasági üzemet, emellett azonban az ilyen kapitalista jellegű vállalkozás milyen előnyöket tud biztosítani szociális szempontokból is. Ez a nagy béruradalom a munkaegyesítés és munkamegosztás előnyeinek okszerű kihasználási lehetőségeire nézve is hasznos tanulságokat szolgáltatott, valamint mintaszerű példáját adta annak, hogy egy nagy üzem keretében is miként lehetséges a magasabb értelemben vett állattenyésztés céltudatos felkarolása és a legkisebb részletekbe elmélyedő lelkes szolgálata. A tanulmányozó társaság teljes elismeréssel adózott a Mezőgazdasági Ipar R.-T. ügyeit irányító igazgatóságnak és jeles szakembereknek, valamint a közvetlen gazdasági vezetést végző Schmiadt Rezső jószágigazgatónak és az ügybuzgó gazdatiszti karnak.

A Magyar Kegyes Tanítórend gazdaságainak megtekintése pedig azt igazolta, hogy ez a régi kiváló tanítórend nemcsak a magyar ifjúság képzése és nevelése terén végez értékes és hazafias munkát, hanem hasznos szolgálatokat teljesít a közgazdasági és mezőgazdasági életben is gazdaságainak mintaszerű vezetése révén. A látott szép eredmények annál inkább nagy elismerést vívtak ki, mert ezeket a rend saját erejéből, tagjai lemondásának segítségével, idegen tőke nélkül érte el, annak ellenére, hogy a rendnek nagyszámu középiskolában kellett a fokozódó terheket viselnie. Az ilyen okszerűen vezetett és gazdagon felszerelt egyházi uradalmak a legbeszédebb érvek a szekularizáció hamis jelszavai ellen. Ezt Somssich László gróf, az OMGE elnöke is kiemelte a tanulságos szemle után köszönetet mondó beszédében, amelynek hatása alatt a társaság meleg ünneplésben részesítette a rend jelenlévő főnökét, Hám Antal dr.-t, Szinger Kornél ny. rendfőnököt, Hannig Alajos jószágkormányzót és a rend első gazd. akadémiát végzett tagját: Szentiványi Béla jószágkormányzó-helyettest.

Festetics Vilmos gróf alig 500 holdas saját kezelésben levő birtokán látott szép tenyészetek pedig megerősítették azt a külföldi tapasztalatot, hogy a kis- és középbirtokok is igen szép eredményeket érhetnek el az állattenyésztés magas színvonalra való emelése terén, sőt boldogulásuk érdekében ez határozottan hivatásuk is.

A somogy megyei népies tenyésztés bemutatása

végelt Taszáron rendezett ló- és szarvasmarhadíjazás aránylag kis számu anyagából messzemenő következtetéseket nem lehet levonni, mert ide természetesen csak néhány közeli községből vezették elő a legjobb példányokat. Bár elég sok szép állatot láttunk, a kép mégis kiegyenlített volt; a somogy megyei állattenyésztés minőségi fejlesztése érdekében fokozott munkára lesz szükség, viszont a látott állatok szerint ehhez a megfelelő alapanyag és a fejlődési lehetőség megvan.

A vándorgyűlés iránt elég élénk érdeklődés nyilvánult meg, bár Wellmann Oszkár dr., Petrácsk Béla és Varga Sándor dr. nagy tejszettel fogadott, érdekes és tanulságos előadása még sokkal nagyobb és szélesebb körű látogatottságot is megérdemelt volna a somogy megyei gazdák részéről.

A vándorgyűlés és a vele kapcsolatos szemlék gondos előkészítéséért és sima, kényelmes és zavar nélküli lebonyolításáért teljes elismerés illeti meg a Somogy megyei Gazdasági Egyesületet, annak elnökségét, tagjait és ügybuzgó fáradhatatlan titkárát, Preussberger Károlyt.

A vándorgyűlésen résztvevő társaság.

A kaposvári vándorgyűlés iránt — tanulságos programja folytán — országszerte nagy érdeklődés nyilvánult meg, úgy hogy az ország különböző vidékeiről a következő nagyszámu, jeles szakemberekből és kiváló gazdákból álló társaság utazott le szeptember hó 25-én délután Kaposvárra:

Az OMGE elnöksége és titkársága részéről: Somssich László gróf, az OMGE elnöke, Beliczay Géza gazd. főtan., az OMGE alelnöke, Szilassy Zoltán gazdasági főtan., az OMGE igazgatója, Mutschenbacher Emil dr. m. kir. gazd. főtan., az OMGE ügy. h. igazgatója, Konkoly Thege Sándor dr. OMGE titkár, Rothmeyer Imre OMGE titkár; a földművelésügyi minisztérium képviseletében: enesei Dörner Béla m. kir. gazd. főigazgató; az Országos Mezőgazdasági Kamara képviseletében: Koós Mihály dr. ny. államtitkár, igazgató; továbbá a következő OMGE tagok: Auer Emil bérnök, Bertóthy Károly dr. jogtanácsos, ifj. Blankenstein Pál gróf földbirtokos, Bischoff Sándor nagybérlő, Cseregyus Pál dr. földbirtokos, Csippék Gyula uradalmi főintéző, Csöndes László dr. uradalmi főintéző, Eber Ernő dr. gazd. tan., az Állattenyésztők Lapja szerkesztője, ötömösi Geréby János földbirtokos, Gramling Alajos jószágfelügyelő, Györgyey Adolf dr. földbirtokos, Illés Imre földbirtokos, Juhos Lajos gazd. akad. tanár, Hajnal József kerületi állatgyógyászati főfelügyelő, Károly Rezső dr. miniszteri tanácsos, a Mezőgazdasági Üzemi Intézet igazgatója, Kemptner Ernő urad. főintéző, Knefely Ödön földbirtokos, Kopcsány Oszkár dr. kir. jószágfelügyelő, Kukuljeric József dr. gazdasági akadémiai tanár, Kóerrig János uradalmi intéző, ifj. Leopold Lajos földbirtokos, Martin József földbirtokos, Mátta Arpad dr. gazdasági főtanácsos, földbirtokos, Mechwart Aladár okl. gazda, Modrovich Nándor számtartó, Nagel Henrik földbirtokos, ifj. Nagel Henrik okl. gazda, Molnár Lajos földbirtokos, Okányi Dezső urad. főintéző, Pavlicsek Adorján gazd. felügyelő, Póhl Henrik urad. főintéző, Simonkovich Béla jószágfelügyelő, Skublics Andor földbirtokos, Szathmáry Elek jószágfelügyelő, Schandl József dr. közgazd. egyet. tanár, Tuboly Lajos földbirtokos, Toldy Zsigmond gazd. egyes. titkár, Vandra Ernő urad. intéző, Weiser István dr. gazd. főtan., a Takarmányozási Kisérlet. Állomás igazgatója, Wellmann Oszkár dr. állatorv. főisk. tanár.

Ezenkívül résztvettek még a vándorgyűlésen, illetve a tanulmányi szemléken: Somogy vármegye képviseletében Tallán Andor alispán, Stephaich Pál főszolgabíró és Bujkocsy Gusztáv tb. megyei főjegyző, Kaposvár város képviseletében: Lehoczky Brunó főjegyző, a gazdasági felügyelő-

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-24, 129-14, 129-15

VI., Vilmos császár-ut 65. sz.

Sürgönycim: „MAGELÉR“ Budapest

FIÓKOK:

Sopron: Állattárs. érnizár, Sopron. Sürgönycim: Vásárpénztár Sopron.
 Wien: „MAGALÉR“ Viehwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Marx.
 Sürgönycim: „Magalér“ Wien.

! ! Gazdatiszti társasági intézmény ! !

! ! Hízlalási hitelek elnyös feltételekkel folyósítunk ! !

Meghívásra szakértőnket a helyszínre kiküldjük!

Foglalkozik:

Szarvasmarha, sertés, juh, 16, továbbá öltött árú adásvételével belföldön és külföldön, bizonyítványi értékesítéssel.
 Állattenyésztési intézmények elnevezései:
 Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Budapest—Ferencváros—Marhavásártér, Sopron, Wien, St.-Marx.
 Sertésnél: Budapest—Ferencváros—Sertésvásártér, Sopron, Wien, St.-Marx.
 Húszállományok és öltött árú: Budapest—Központi vásárcsarnok

Mindenemű állatkivittelt legelőnyösebben lebonyolítunk

Mai számunk 14 oldal.

Ennek a számnak ára 4000 K.

ség részéről: Brokes Rezső megyei gazd. főfelügyelő, Bíró Sándor, Balla Sándor és P. I. Iván gazd. felügyelők, a Somogy megyei Gazdasági Egyesület részéről: Jankovich József gróf és Bárány Ferenc alelnökök és Preussberger Károly titkár, az Alsódnánntul Mezőgazdasági Kamara képviselőiben: Hoyos Miksa gróf elnök, Horváth Jenő igazgató, Asztalos Lajos és Molnár Pál titkárok, Stollár Béla menes-kari alezredes, Varga Sándor dr. állateg. főfelügyelő, Ambrus Mihály járási állatorvos, Kovács Pál gazd. tanár, Fodor Jenő földmivesséskolai igazgató, Törley Gyula, Kovács Sebestyén Tibor, Igmándy Aladár, Bíró István, Sándorházy Lajos, Buzinkay János, Kunffy Zoltán dr., Petracsek Béla, Hertelendy Miklós, Tóttósy Lide dr., Sárközy Imre, Bánó István és Csorba József somogy megyei földbirtokosok, Treer Gyula tisztartó, a meglátogatott uradalmak gazdatisztjei stb.

A vándorgyűlésre leutazott vendégek szept. 25-én este érkeztek meg Kaposvárra. Elszállásolásuk után a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület által a kaposvári Nemzeti Kázinóban adott társasvacsorára jöttek össze, amelyet a somogy megyei szőlőgazdák által beküldött pompás palackborokból rendezett borkiállítás és borkóstoló egészített ki. A vendéglátó Somogy megyei Gazdasági Egyesület nevében Jankovich József gróf alelnök üdvözölte a vendégeket és a vándorgyűlést rendező OMGE-t, amelynek nevében Somssich László gróf elnök mondott köszönetet és a gazdák egységének és összetartásának szükségét hangoztatta nagy tetszés mellett. A Kamara nevében Hoyos Miksa gróf, Kaposvár város nevében pedig Lehoczky Brunó főjegyző üdvözölte a társaságot; Beliczey Géza az agrárellenes megnyilvánulásokról, Szilassy Zoltán pedig a kereskedelmi tárgyalások jelentőségéről emlékezett meg pohárköszöntőjében.

A kaposvári béruradalom megtekintése.

Szeptember 26-ikát, az egész napot igénybe vette a Mezőgazdasági Ipar R.-T. kaposvári béruradalmának megtekintése, pedig a hatalmas üzemből csupán a kaposfüredi, zarany, répási, toponári, fészleraki és sántosi kerületekben elhelyezett tenyészeteket és hízalásokat szemlélte meg a társaság, amely a vendéglátó uradalmak és környékbeli birtokosok által nagy előzékenységgel rendelkezésre bocsátott kocsik fel-tünést keltő hosszú sorával járta le a nagy utat.

A Mezőgazdasági Ipar R.-T. kaposvári béruradalmának összes területe 42,500 kat. hold, amelyből 22,000 hold a szántóföld, 16,000 hold az erdő, a többi 4500 hold pedig rét és legelő. A bérlet nagyobb felét Esterházy Pál herceg kaposvári uradalma alkotja, amelyet még a Ráday Gedeon gróftól bérelt somodori, a Festetics Vilmos gróftól bérelt toponári, az Inkey László gróftól bérelt bogáti és a Somssich József gróf örököseitől bérelt patosfai uradalmak egészítik ki. Ezenkívül van még a Mezőgazd. Ipar R.-T.-nek Kaposvárt nagyszabású, korszerűen berendezett cukorgyára és gőzmalma is, valamint ott van elhelyezve a béruradalom hatalmas méretű gépjárató műhelye.

Messze vezetne, ha a hatalmas üzem még csak vázlatosan is leírni és ismertetni próbálnánk, az ilyen futólagos látogatás különben nem is teszi lehetővé ennek alapos megismerését. Ezért csak azt emeljük ki, hogy a látottak szerint a béruradalom gazdagon fel van szerelve, nemcsak nagyszámu, de kiváló minőségű állatállományval van ellátva, az épületek kitűnő karban vannak, a readnek, fegyvereknek és szerszámoknak a nyomai és jelei mindenhol láthatók, az üzem okosan és gazdaságosan van megszervezve, a gazdálkodás módja korszerű és a mezőgazdasági kultúra igen magas színvonalán áll, minden irányban példát szolgáltat és így határozottan az ország legjobb üzeméi közé tartozik. Az üzem hatalmas méreteire nézve némi tájékoztatást nyújthat az, hogy 132 km. hosszú gőzüzemi vasútvonal van 600 kocsiból álló parkkal, 15,000 Volt magas feszültségű villanyáram 70 km. hosszú távvezetékekkel, 10 gőzekegarnitúrája van stb.

A béruradalom nagy szeretettel, áldozatkésszeggel és hozzáértéssel karolja fel az állattenyésztés mindegyik ágát is. Szimmentáli tenyészetében a kiállítási kondícióban levő, nagytestű, szép kiegyenlítettéget mutató tehének istálló-átlaga 10,3, fejési átlaga 12,5 liter tej, 3,9% zsírtartalommal a következő takarmányozás mellett: alaptakarmány 5 literig 2 kg. lóhereszéna, 8 kg. búzapolypa, 0,5 kg. melasz, 30 kg. préselt széklet, 1 kg. korpa és 0,5 kg. olajpogácsa; ezenkívül minden további 2 liter után kapnak még 0,5 kg. korpát, 0,1 kg. olajpogácsát, 0,1 kg. tengeridarat és 0,2 kg. bakkonydarát. A tenyészetben egy Pajzs-féle és egy Bárány-féle bika fedez. A tenyészet fejlesztésére most vásárolt az uradalom Svájc-ból 2 bikát és 10 szép hasas üszőt (a bikák ára 70, az üszők 30 millió korona volt darabonként). A nővendéktalálókban sok szép üsző és fiatal bika sorakozik egymás mellett; ezek közül több bizonyára fontos szerephez fog jutni még a tavaszi budapesti fontos szerepében. A tejelés fokozása végett erősen etetett tehének között — legelő nem állván rendelkezésre — elég kiterjedten jelentkezett a gümőkór, ami ellen rendszeres tuberkulinózissal és a reagált állatok külön kerületben és külön istállóban való

összpontosításával védekeznek. De a reagált tehének nagy része is kifogástalan állat ugy külsőre, mint tejhozamra nézve, hiszen fejési átlaguk 12,2 liter. (Az összesen 500 tehén átlagos istállóátlaga 9 liter, fejési átlaga 12 liter.) Van magasverű bonyhádi-szimmentáli anyagok is, amelyek alapja Bonyhád vidéken vásárolt tehénekből került ki, de jöminőségű telivér bikák használata folytán ez már alig mutat észre-vehető eltérést a tisztavérű szimmentáli anyagtól. Viszonylag elég nagy az uradalom hollandi tehénállománya, amely az erős etetés folytán ugyan kevésbé degenerálódott, mint Magyarországon máshol, de viszont az állandó istállózás következtében a gümőkór erősen fellépett; erre való tekintettel az uradalom a jövőben egy kisebb törzset fog csak fenntartani a nem reagáló hollandi tehénekből és a kiselejtett hollandi tehének pótlására borzderes anyagot fog behozni. Az első, 40 darab szép hasas üszőből álló szállítmány már meg is érkezett. A hollandi tehének egy részének fedezetésére borzderes bikákat használnak; a keresztezésből származó utódok egyszínű feketék, a hollandinál kisebb testűek, de éppen olyan széles faruak; remélik, hogy a keresztezett állatok a borzderesnél több és a hollandinál zsirosabb tejet fognak adni, emellett azonban ellentétlőbbak lesznek. Az uradalom fogarasi anyagból származó bivaly-tenyészetéből is látnunk néhány szép fiatal bikát, amelyek a fiatalkori belterjes takarmányozás folytán igen fejlettek és nagy tömegűek voltak. Az uradalom nagyarányú szarvas-marhahízalást is folytat. Toponáron 80 drb hatalmas testű, gyönyörű hízókrót látnunk, amelyek a hizlalás első három hónapja alatt naponként és darabonként átlag 1,4 kg. súlygyarapodást értek el. (Takarmányozásuk most a következő: 3 kg. tengeridara, 1/2 kg. olajpogácsa, 1 kg. korpa, 6 kg. száraz széklet, 5 kg. széna és 5 kg. szecsakölt csalmadé.)

A béruradalom ismert nevű belgairányú hidegvérű ló-tenyésztésének anyagát 26 válogatott szép kancafogat elő-vezetésével mutatta be, amely nagy kiegyenlítettéggel és jó mozgásukkal általános feltűnést keltettek. Megszemlélt a társaság a fedező-méneket is, amelyek közül kettő Belgium-ból behozott, kettő pedig saját nevelésű tenyészállat. Az angol félvér- és Nonius-tenyésztés megtekintése, sajnos, nem volt lehetséges.

Feltűnő kiegyenlítettéget mutatott az uradalom bemutatott mangolica-anya is, amely egészen mezőhegyesi jellegű, hasznos és tetszetős formákkal. A bőséges etetés folytán minden korosztály korához képest igen fejlett és kitűnő husban van. Van az uradalomnak yorkshire-tenyészete is (100 anyakocával), de ezt — távolabb lévén elhelyezve — a társaság nem láthatta. A sántosi egyesen elhelyezett hízaladában 1518 darab sertés hizik; jó kondícióban történt beállításuk folytán az egy és fél éves stüdők igen jó súlygyarapodás elérése mellett 5 hónap alatt elkészülnek. A távolabb fekvő juhászatból néhány kisebb csapat különböző kora és nemű birka áthajtásával bemutatta az uradalom belterjes irányban fejlesztett juhászatát is.

A társaságot tanulságos szemléje során Schmiadt Rezső jószágigazgató, Korbuly József főmérnök, Klein Imre, Schmiadt Elek és Mayerszky László intézők kalauzolták és adtak minden irányban készséggel felvilágosítást.

A modernül és gazdagon felszerelt székérgyár megtekintése után ebédhezült a társaság, amelyet az uradalom nevében Schmiadt Rezső jószágigazgató üdvözölt meleg szavakkal. Az üdvözlésre Somssich László gróf, az OMGE elnöke válaszként beszédében visszajelentést vetett a vállalat megalakulásának történetéről és céljairól és méltatta az alapítási-uradalom fejlődését és az egész megye gazdálkodására gyakorolt kedvező hatását, a társaság teljes elismerésének és a tapasztalt szíves látását. A Somogy megyei Gazdasági Egyesület nevében Bárány Ferenc alelnök mondott köszönetet és üdvözölte a uradalom jeles és ügybuzgó tisztjait.

A kaposvári béruradalom megtekintése során megszemlélt a társaság Festetics Vilmos gróf toponári uradalmának bérbe nem adott kis részét, a mintegy 500 holdas csillagmajori gazdaságot, amelyben ménese és a tenyész-állatvadászok ismételten nagy díjat nyert szimmentáli tenyészete van elhelyezve. A ménésben nyolc Hauser-féle amerikai kanca és 13 magasverű félvér kanca és szaporu-lata van; az amerikai ügetőt ugy tisztá vérben, mint keresztezésben tenyészítik. Ezidőszent Parsival angol telivér állami bérmen fedez a ménésben (azelőtt Hazafi). Az Újváry-téli tenyészett 43 darab tehénből áll, ezidőszent egy mező-hegyesi bika a törzsbika. Az állomány az istálló közelében tartózkodik egész nap a ménessel együtt, ami egyszéges és edzett állapotát biztosítja. Legelő és zoldtakarmány mellett — minden abrak nélkül — most 7 liter a fejési állatvadászra való nemes versenyre.

A Magyar Kegyes Tanítórend gazdaságainak megszemeletése.

Szeptember 27-én, vasárnap délelőtt a tanulmányozó nagy társaság a Magyar Kegyes Tanítórend tiszári és orci gazdaságait szemlélte meg és jóleső örömmel gyönyörködött azokban a magas színvonalon álló tenyészetelekben, amelyek a tenyészállatvásárolók már országszerte jó hírnevet szereztek. A törzsanyag alapos megtekintése azt igazolta, hogy ez a jó hírnév jogosult, mert a tenyészanyag kiváló és a folytatott céltudatos tenyészési és az okszerű felnevelési, tartási és takarmányozási eljárás nemcsak jöminőségű, hanem egyszéges, edzett és életerős tenyészállatok elő-állítását biztosítja.

Az Orciban elhelyezett 50 darab tehénből álló szimmentáli tenyészet ritka szép példányokat foglal magában, jó formájú, egészséges külsejű, kiegyenlített anyag. Legelőre-járás mellett száraz kölessel kevert zöld lucernát kapnak most és ezenkívül naponként és darabonként 1 kg. korpát. Emellett a mérsékelt takarmányozás mellett az istállóátlaga 8 liter, a fejési átlag 9,2 liter. Törzsbikáknak egy sajátnevelésű igen szép állatot, továbbá egy Dóry Ilona és László kisdorogi tenyészettől és egy magyaróvári gazdasági akadémia gazdaságából vásárolt bikát használnak. Nagyszámu jó formájú, állandóan legelőn élő üsző és növendék bika egészíti ki a tehénészetet. Tiszáron a bonyhádi-szimmentáli tenyészetet van elhelyezve, amelynek alapanyagát Bonyhád vidéken vásárolták össze; jó szimmentáli bikák használata révén ez a tenyészet is már meglehetősen kiegyenlítetté vált.

Az ismételt első díjjal kiüntetett mangolica anyagot meglátászik a tisztántul eredet, erős csontalappal gömbölyű, hízaladmas forma egészíti ki. Orciban van a többi tenyész-let fejlesztésére szolgáló törzstenyészett, amely 60 koca-ból áll. Ebben most mezőhegyesi kanokat használnak (a tenyészeten eddig még nem volt mezőhegyesi vér, ami nagy ritkaság).

Az uradalom kiváló juhászatából a társaság — nagy sajnálatára — csak az Orciban elhelyezett elektoral-negretti törzset láthatta, mert a husmerítőtenyészett Göllén van. A posztógyapjas juhászat kiválósgát a legjobban annak tudata világíthatja meg, hogy a regente 18,000 darab elektoral-negretti birkából összesen csak 200 darab anyát hagyta meg, elképzelhetően a legjavát. Kozáry Ferenc intéző szak-szerű irányítása mellett ez az anyag még tovább tökélete-sedett, úgy hogy az anyák átlagos súlya ma mintegy 36-40 kg., átlagos gyapjuhözama 4,2 kg. 25-27% rende-menttel, ami a maga nemében rendkívül kedvező eredmény.

Az ismertetés eddig a mezőhegyesi kórei előt kevésbé volt ismeretes eddig az uradalom tiszári félvér ménese, amely így fokozott érdeklődéssel és mindjárt hozzáfűzhető, általános nagy tetszéssel találkozott. Az anyakancák nem tulnag, de rendkívül mely, széles, csontos, emellett azon-nal ma kevés tenyészett dícselkedhet. Az előző években használt Maxim és más ménék nem nagyon váltak be; most egy Deutscher Michel állami bérmenet tartanak, amely igen tetszetős, szép járású állat ugyan, de talán nem elég dongás és mély, ez a kiváló kancaanyag még jobbmint érdemelne meg.

A társaságot Hannig Alajos jószágkormányzó, Szent-ványi Béla kormányzóhelyettes, Galambos Károly okl. gazda rendtag, Kugler Gyula kasznár és Klepeisz Jenő intéző kalauzolták fáradságtalan készséggel és adták meg a szak-szerű felvilágosításokat a sürdün elhangzó kérdésekre. A rend által az orci majorban igazi magyaros vendégszeretettel adott ebédben megjelent Szinger Kornél volt rendfőnök és jószág-kormányzó és Him Antal dr. jelenlegi rendfőnök is, aki a rend nevében melegen üdvözölte a vendégeket. A társaság nevében Somssich László gróf, az OMGE elnöke, Igmándy Aladár és Tóttósy Ede dr. mondtak szinté köszönetet a szíves fogadtatásért és a legmelegebb elismerés hangján méltatták a rendnek a tanítás, a hazafias nevelés és a gazdálkodás terén elért nagy eredményeit.

Ló- és szarvasmarhadíjazás Tiszáron.

A somogy megyei népies állattenyésztés bemutatása céljából a Somogy megyei Gazd. Egyesület Tiszáron ló- és szarvas-marhadíjazást rendezett, amelynek céljaira a földművelés-ügyi minisztérium, Somogyvármegye törvényhatósága és az Alsódnánntul Mezőgazdasági Kamara jelentős anyagi esz-télyes összegű díj ellenére aránylag kevés állatot vezettek elő a tiszári vasúti állomás közelében megtartott díjazásra a szomszédos Fonó, Aszaló, Igal, Gölle, Patalom, Büssi, Szentbalázs, Zimány stb. községek kistenyésztői. A leg-nagyobb számu, de a legkiegyenlítődebb anyag a hidegvérű rodó belga ménék hatása nagyon meglátszott; néhány eredeti belga ménék után. Hasonlóképpen igen vegyes volt a melegvérű kancák csoportja is; a bemutatott anyag eson-kivül látott melegvérű lovakon egyébként is feltűnt, hogy a hidegvérű lovak mellett szembevetően könnyű melegvérű

FORDSON-TRAKTOR raktárról azonnal szállítható

HALTENBERGER VILMOS a FORD-gyárak autorizált képviselője

Tel.: 66-15 Budapest, VI., Nagymező-u. 19.

Speciális amerikai gazdasági gépek: Oliver-ekék, tárcsásboronák, tárcsás szíkekék, fűkasztók, burgonyakiszedők, kőfűrészberendezés

CHINOIN GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R.-T.

Téli araszolók (zöld hernyók) ellen: HIBERNA enyvyűrű.

Október-novemberben kell a téli araszolók ellen védekezni.

UJPEST.

Vértetvek, pajzstetvek ellen: **ENDA** permetezésre, lombhullás után.

ALMOLA a sebhelyek bekenésére.

MEZE legkedvesebb törmelékkel

M Kérjen

anyagot használnak a somogyi kisgazdák, amelyek természetesen nem vehetik fel a versenyre a hidegvérűekkel és a legértékesebb kereszteszéri eredményeket szolgáltatják. A bemutatott szarvasmarhaanyag kevés, de elég jó volt, a bonyhádi jelleg megütötte, sőt egy része határozottan szimmentáli jellegű volt. Általában a legjobb anyagot a törekvő Fonó község állította ki, de ezen a jóságon sajnálatosan tapasztalhatók az egyoldalú istállózás hátrányos jelei. A fiatal növendékek elég okszerű takarmányozásról tettek tanubizonyítást és a kistenyésztők által nevelni szokott bikák Állagát meghaladták; néhány, egyenként formás és szép fűző azonban nem volt elég fejlett és tömeges.

Az öt csoportra osztott anyagot a következő öt bíráló-bizottság bírálta meg nagy lelkiismeretességgel:

I. Melegvérű kancák. Elnök: GÁAI István; tagok: Csorba József, Varga Sándor, Biró Sándor, Rezsos József.

II. Hidegvérű kancák. Elnök: Somssich László gróf; tagok: Stollár Béla, Gramling Alajos, Ambrus Mihály.

III. Bikák. Elnök: Schmiéd Rezső; tagok: Schandl József dr., Szentiványi Béla, Biró István, Pál Dezső, Németh Béla.

IV. Telének. Elnök: Hannig Alajos; tagok: Wellmann Oszkár dr., Brokes Rezső, Kukuljevič József dr., enesei Dornér Béla, Mayersky László, Pilcz Iván.

V. Úszók. Elnök: Igmány Aladár; tagok: Sárközy Imre, Horváth Jenő, Balla Sándor.

A díjakat a következő kistenyésztőknek ítelték oda:

I. A melegvérű kancák csoportjában: I. díj Györi Pál (Somogyaszaló), II. díj Karai József (Igal), III. díj Deres László (Gölle), IV. díj Biró Dániel (Somogyaszaló), elismerő oklevél Deesi István (Somogyaszaló).

II. A hidegvérű kancák csoportjában: I. díj Kis Fonai József (Fonó), II. díj Egerszegi Dénes (Patalom), III. díj Berta Péter (Taszár), IV. díj Bita József (Orci) Elismerő oklevél: Stigel József (Kaposhomok), Farkas János (Csoma) és Németh Ferenc (Taszár).

III. A bikák csoportjában: I. díj Klepeisz Jenő (Orci), II. díj Fonai Márton János (Fonó), III. díj Fonai Sándor (Fonó), IV. díj Neubauer András (Kiskeresztúr), Elismerő oklevél: Klepeisz Jenő (Orci) és Bosnyák János (Toponár).

IV. A telének csoportjában: I. díj Egerszegi Sándor (Patalom), II. díj Herr Máttyás (Büssü), III. díj Molnár Imre (Fonó), IV. díj Felső Fonai Vendel (Fonó), Györi Pál (Somogyaszaló), Ternöczy József (Szentbalázs), Kelemen János (Zimány) és Csepő Jenő (Fonó), Elismerő oklevél: Egerszegi Sándor (Patalom), Börsöny Ferenc (Fonó), Kovács Ernő (Fonó) és Fonai József (Fonó).

V. Az úszók csoportjában: I. díj Fonai Károly (Fonó), II. díj Herr Máttyás (Büssü), III. díj Egerszegi Sándor (Patalom), IV. díj Fonai Sándor (Fonó).

Állattenyésztési vándorgyűlés.

Az állattenyésztési vándorgyűlés szeptember hó 27-én délután 1/25 órai kezdettel Kaposvárott, a vármegyeháza nagytermében tartott meg élénk érdeklődés mellett. A gyűlésen a tanulmányi szemlék résztvevőin kívül még több somogyi gazda is megjelent.

Jankovich József gróf, a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke nyitotta meg a vándorgyűlést és üdvözölte a vándorgyűlést rendező Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, annak elnökségét és megjelent tagjait, a földművelésügyi minisztérium képviselőjét, a vármegye-alispánját, az Országos és a Dunántúli Mezőgazdasági Kamara képviselőit, a megjelent összes gazdatársakat és vendégeket. Visszapillantást vetve Somogy vármegye elmúlt évére, vázolja a mezőgazdaság nehéz helyzetét, mert a múlt évben a rossz termésen kívül még a pénzügyi válság is sújtotta a gazdákat. Az idén ugyan a termés jobb, sőt egyes helyeken jó, de a pénzügyi nehézségek még mindig megvannak, nem tudnak a gazdák elfogadható költséghöz jutni. Hangsúlyozza, hogy a gazdák érdemleges támogatást senkitől sem várhatnak, saját munkájuk és szorgalmuk eredményeire kell elsősorban támaszkodniuk. A mai gyűlés is ezt a célt szolgálja és ezt a munkát igyekeznek közelebb hozni, miert is örömmel üdvözi az OMGE ezirányú tevékenységét és munkájához sok sikert kíván. Felkéri az OMGE elnökét, Somssich László gróftól a vándorgyűlés tárgyalásának vezetésére.

Somssich László gróf köszönetet mond a szívélyes üdvözlésért, valamint a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesületnek a kaposvári vándorgyűlés székeség támogatásáért, példás rendezéséért és a meleg fogadtatásért. Köszönetet mond továbbá a Mezőgazdasági Ipar R.-T.-nak és a Magyar Kegyes Tanulmányoknak azért, hogy a rendkívül tanulságos tanulmányi szemléket lehetővé tették. Meltatja a meglátogatott uradalmakban tapasztalt szép eredményeket és örömmel állapítja meg, hogy mindenütt a már ezéltől is magas színvonalon álló mezőgazdasági üzem az utóbbi években, különösen az állattenyésztés terén, ismét további számottevő fejlődést mutat. Az OMGE részéről szintén melegen üdvözi a különböző tényezők kiküldöttjeit és a megjelent gazdákat és felkéri az előadókat a napirenden szereplő előadások megtartására.

Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár: „Időszzerű kérdések a szarvasmarhatenyésztés köréből, különös tekintettel Somogy megye szarvasmarhatenyésztésére” című tartott előadásában kifejtette a szarvasmarhatenyésztés mezőgazdasági jelentőségét és ismertette Somogy megye szarvasmarhaállományát, mely a háború következtében apadt ugyan és minősége is hanyatlott, de ennek ellenére számszerűleg ma is Pest megye után a második helyen áll a csonka országban és minősége is meghaladja az országos átlagot. A somogyi tenyésztési helyzetet országos hiruérnek örvendenek és a budapesti tenyészállatvásárokon somogyi tenyésztők állatait szokták kitüntetni a legértékesebb díjakkal.

Az előadó a szarvasmarhatenyésztés időszzerű kérdései köréből ismertette a szimmentáli marhák színét és annak jelentőségét. Hibáztatta, hogy tenyésztőink a szint nem bírálják el tárgyilagosan, hanem az egyéni izlésnek és a divatnak nagy befolyást engednek. Helytelen dolog a jelentéktelen szépséghibák miatt, melyek a színeződésben nyilvánulnak és az állat fajtatisztaságával, szervezetével és hasznosíthatóságával nem állnak összefüggésben, az egyébként értékes állatokat a tenyésztésből kizárni, mert ez az okszerű tenyész kiválasztás eredményességét, vagyis a haladást a tenyésztésben gátolja.

A lényeges színhibák és a kívánatos színeződés ismeretese után a fejlettséget, vagyis a testnagyságot és az életsúlyt tárgyalta és kifejtette, hogy a nagy test és a nehéz súly növeli a szarvasmarha értékét, különösen a husmarhát, míg ellenben az élénk vérmérséklettel kapcsolatos kisebbfokú fejlettség kedvez a tejhasznosításnak. Reámutatott arra, hogy egyazon fajta keretén belül szabályozhatjuk a testnagyságot a fiatalok felnevelés módjával és a tenyésztésbe vétel idejével. Majd reáutert ama változások ismertetésére, melyek a szimmentáli marhán a meghonosodás következtében előállnak és amelyek a következők: a test tömege csökken, a csontozat elfinomodik, a szarvak eldurvulnak és hosszabbra nőnek, a fejs eldurvul és ennek ellenére elmosódik a bikánál a nemi jelleg. Kifejtette azután, hogy ezen hátrányos változások ellen miképpen lehet többé-kevésbé eredményesen védekezni a szoptatás idejének meghosszabbításával, a fiatalok intenzív takarmányozással, többé-kevésbé edzettel, legelőn való felneveléssel. Kiemelte a jóminőségű szénát etetésének előnyét a csöves csontok fejlődésére.

Felhívta azután a figyelmet a gümőkór elleni védekezés fontosságára, mely nem merülhet ki kizárólag a tuberkulózisban, hanem ezzel karöltve szükséges az állatokat természeteszerű tartásban részesíteni, legetetni és a higiénés kellékeknek megfelelő istállót létesíteni.

Végül ismertette a szarvasmarhatenyésztés fejlesztésének eszközeit és felhívta a somogyi gazdák figyelmét arra, hogy a szervezkedés munkája országszerte megindult, ennek folytán keltsék ők is előre a háború folytán beszüntetett tevényt ellenőrző egyesületeket és vezessék be a rendszeres törzskönyvelést, mert ellenkező esetben nem fogják tudni megvédeni azt a fölösleges helyzeteket, hogy szarvasmarhatenyésztésük jobb az országos átlagnál. Minthogy a magas termelési költségek miatt tömegtermelés tekintetében nem vehetjük fel a versenyt déli és délkeleti szomszédainkkal, ennélgyva az állatok minőségének megjavítására kell törekednünk, mert csak ez biztosítja versenyképességünket a világincon.

Ezután Petracsek Béla földbirtokos tartotta meg „Somogy vármegye hidegvérű állattenyésztésének fejlesztése” című, tanulságokban gazdag előadását, amelyet lapunk egyik közeli számában teljes szövegében közölni fogunk.

Végül Varga Sándor dr. kaposvári m. kir. állategészségügyi főfelügyelő „A kancák varázsa és feleltetése” címmel igen érdekes és bemutatásokkal kapcsolatos előadást tartott. Rámutatott arra, hogy a kancák nemi szerveinek élettani működése és a gyakorlatban alkalmazott kilencnapos próbák és fedzletések között semmi néven nevezett összefüggés nincsen. Ismertette a nemi szervek élettani működését és a petefészkek, az abban levő, illetve kifejlődött Graaf-féle tüsző és az annak helyén keletkezett sárgatest bemutatásával szemléltetővé tette, miszerint lehetetlen az, hogy a legelterjedtebb kilencnapos fedzletés megfelelő eljárás volna, mert el sem képzelhető, hogy ezen anatómiai és fiziológiai változásokhoz, melyek a petefészkekben és a méhben végbemennek, vagyis visszafeljődnének és újra előállanak, a kilencnapos időköz elegendő volna eme folyamatok nyugodt lefolyására. Ismertette azután a sárlás időtartamát, ami 8-9 napig tart, azután az egyes sárlási ciklusok ismétlődésének határidejét, ami a legtöbb esetben a 20-23. napon következik be. Végül ismertette azt az eljárást, amit követni szükséges, hogy a kancák fogamzását szaporítsuk és pedig ezt akképp érjük el, hogyha a kancákat a sárlás egyedenként változó, de általában 18-28. napos időközzeiben és pedig mindig a sárlás első napjaiban fedzletjük.

Somssich László gróf úgy az egyesület, valamint a hallgatóság nevében egyenként őszinte köszönetet mondott mind a három jeles előadónak nagy fáradsággal és szaktudással kidolgozott, igen érdekes és tanulságokban gazdag előadásaiért, amelyeket a vándorgyűlés közönsége nagy tetszettel és tapsal fogadott.

Tallán Andor alispán Somogy vármegye nevében üdvözi az OMGE elnökét és a vándorgyűlést és köszönetet mond az OMGE-nek, hogy a vándorgyűlése színhelyéül Somogy megyét és Kaposvárt választotta. Elismerő szavakkal méltatja a tanulmányi szemlékkel kapcsolatos állattenyésztési vándorgyűlések nagy gyakorlati jelentőségét és teljes sikert kíván az OMGE-nek közérdekű törekvéseinek megvalósításához.

Somssich László gróf köszönetet mond az alispán üdvözlő szavaiért és arra kéri őt, hogy a gazdatársadalmi szervezetek munkáját Somogy vármegye közigazgatása is megértően támogassa, mert megfelelő eredményeket csak a tudomány, a gyakorlati gazdák és a hatóságok céltudatos összefogása esetén lehet elérni. Még egyszer köszönetet mondva minden tényezőnek, amely részese volt a kaposvári vándorgyűlés szép sikerének, a vándorgyűlést bezárja.

K. T. S.

Értekezlet a bonyhádi marha törzskönyvezése ügyében.

Ismételten hird adunk már arról, hogy Tolna megyében a gazdasági egyesület és a gazdasági felügyelőség részéről mozgalom indult meg a bonyhádi szarvasmarha tenyésztésének szervezett fejlesztése érdekében, amelyet hathatósan felkarolt Tolna vármegye közigazgatása és törvényhatósága is és jelentős anyagi támogatás biztosításán kívül külön szabályrendeletet alkotott a törzskönyvezett apaállatok használatának előmozdítása céljából. De mozgalom indult meg a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése, a tejelésellenőrzés és törzskönyvezés felkarolása érdekében a szomszédos Baranya és Somogy megyékben is, ahol a tejelést ellenőrző körzet megalakulása, illetve Fonó községben az állomány felvételével kapcsolatos tejelőverseny rendezése máris komoly eredményei a munkának.

Minthogy Somogy és Baranya megye területének nagyrészen is a bonyhádi jellegű marhát tenyészítik, azonnal felmerült az a javaslat és óhaj, hogy a bonyhádi marha fejlesztésének szolgálatára a három megye közös szervezetben egyesüljön és együttesen, közös erővel lépjen a céltudatos munkához. Az együttműködés feltételeinek megállapítására még május hóban az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara értekezletre hívta össze az érdekelteket, amelyek Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanárt kérték fel a munkaprogramm és szervezkedési tervzet kidolgozására. Wellmann Oszkár dr. a nyár folyamán a fejérmegyei szabályzatok és munkaterv alapul vételével mellett kidolgozta javaslatát, amelynek megvitatására és a további lépések elhatározására az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara szeptember hó 28-án Ujdombóvárra ismét értekezletre hívta össze az érdekelteket.

Ezen a fontos értekezleten résztvettek Hoyos Miksa gróf kamarai elnök elnöklésével: Békessy Jenő m. kir. gazd. főtanácsos, gazd. főfelügyelő, Mesterovits Iván m. kir. gazd. főfelügyelő, Szentandrás György gazd. felügyelő a földművelésügyi minisztérium, Koós Mihály ny. államtitkár, igazgató az Országos Mezőgazdasági Kamara, Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főisk. tanár az Országos Törzskönyvezési Bizottság, Konkoly Thege Sándor dr. titkár az OMGE, Pavlicsek Adorján igazgató a Fehérvármegyei Szarvasmarhatenyésztő és Tejelőverseny Egyesület, Ery Márton dr. alispán Tolna megye, Hoffer Kálmán főjegyző

FORDSON-TRAKTOR azonnal szállítható raktárunkból

Alapított: 1898. **MELIS és PINTER, SZOMBATHELY** a FORD MOTOR COMP. autorizált képviselője.

MELIS és PINTÉR, Budapest, V., Széchenyi-u. 3.

Mezei egér (pocok) legkedvesebb elejele a kukorica-törmeléssel készített

ARVALIN foszfórméreg, 4-5 órán belül biztosan öl!

Egyéb egér- és patkányirtó szerek:

MUROI strichnines buza **CILLON** méregmentes készítmény

Kérjen ismertetőt!

CHINOIN GYÓGYSZ.- ÉS VEJY. TERM. GYÁRA R.-T. UJPEST TELEFON: 163-36, 133-64, 95-80

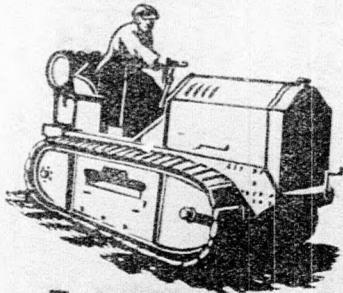
Baranya megye részéről; továbbá az érdekelt vármegyék gazdasági egyesületei és gazd. felügyelő-ségei részéről Baranyából Szily Tamás gazd. egy. elnök, Förster Jenő alelnök, Cseh József állateg. főfel., Toldy Zsigmond titkár, Körmeny Gyula gazd. főfel., Nemes Gyula és Szalay István gazd. felügyelők, Tolnából Fiáth Tibor báró elnök, Jeszenszky Andor báró, Bernáth Béla, Dóry Frigyes, ifj. Leopold Lajos föld-birtokosok, Dióssy Endre uradalmi felügyelő, Illy György dr. állateg. főfel., Jón Sándor titkár, Legény Oszkár gazd. főfelügyelő, Elekcs Imre, Praff István és Horváth János gazd. felügyelők, Somogyból Brokes Rezső gazd. főfelügyelő, Bíró Sándor gazd. felügyelő, Bíró István és Maár Gyula földbirtokosok és Preuss-berger Károly titkár, azonkívül Ester Ernő dr. gazd. tan., az Allattenyésztési Lapok szerkesztője, Hajnal Jenő dr. kerületi állateg. főfelügyelő és Kovács Pál gazd. tanár. Az Alsódunántúli Mezőgazd. Kamarát Hoyos Miksa gróf elnök, Horváth Jenő igazgató és Molnár Pál titkár képviselték.

Az elnök felkérésére Wellmann Oszkár dr. megismertette az értekezlettel a három vármegyére egyöntetűen szóló alapszabály tervezetét, amelynek lényege abban áll, hogy a vármegyék különálló, de közös szövetségben tömörülő tenyésztési munkát folytassanak. Kívánatosnak tartja, hogy mind a három megye külön készítse el a maga ügyviteli és bírálati szabályzatát, amelyeknek beható tanulmányozása és az alapelvekben kívánatos egyforma eljárás biztosítása egy szűkebbkörű bizottság feladata lenne addig, míg maga a szövetség meg nem alakulhat. Végeredményében egy szervezet működne három alosztállyal, amely a központi irányítást megadná, a törzskönyvelés technikai munkáját végezné, míg a helyszíni és szakosított feladatokat a megyei szervek bonyolítanák le. A földművelésügyi kormány részéről kívánatosnak véli egy gyakorlati szakember kiküldését, aki az ügyet állandóan felszínen tartaná, az egyöntetűséget és a szükséges színvonalat biztosítaná. A törzskönyvbe vétel feltételét megfelelő külső mellett évi 2500 liter tejben és 90 kg. tejszírnak szabná meg, amelyekre nézve az első három évben 20% engedményt lehetne adni. Uradalmakban tejellenőrök, kistenyésztőknek pedig tejbiztosok állapítanak meg a tejtermelést.

Ez a javaslat élénk és mélyreható eszmecsere kituduló pontjára szolgált. Egyesek egyetlen egyesület megalakítását tartották kívánatosnak, míg mások a decentralizált működést tartották helyesnek, mert minden megyének eltérők a viszonyai, eltérők a már meglévő előkészületei és főleg, mert ez a munka csak a közigazgatással karöltve oldható meg eredményesen. Erre való tekintettel alapos vita után, amelyben az elnökön kívül Éry Márton dr., Békessy Jenő, Wellmann Oszkár, Koós Mihály, Fiáth Tibor br., Konkoly Thege Sándor, Szily Tamás, Dóry Frigyes és Dióssy Endre vettek részt, úgy határozott az értekezlet, hogy elfogadja alapul Wellmann tervezetét, minden megyében a gazdasági egyesületek külön-külön, de egy szellemben és egységes alapelvek mellett fognak dolgozni és az egységes munka biztosítására és a törzskönyvvezés központi végrehajtására szövetségben egyesülnek. A szövetségzés feltételeinek és a részletes munkaprogramnak kidolgozására a három vármegye gazdasági egyesületeinek és gazdasági felügyelőségének, közigazgatásának, az OMGE-nek, a földművelésügyi kormány-nak és a mezőgazdasági kamarának kiküldöttéből s Wellmann professzorból álló szűkebbkörű bizottságot küldtek ki, amely megállapítja a vármegyék lehetőleg egyöntetű ügyviteli és bírálati szabályzata is. Addig is, míg ez megtörténik, mind a három vármegye a maga útján, a saját viszonyainak legmegfelelőbb módokat szerint megkezdi a munkát.

Kérjen árjegyzeket a gazdasági könyvviteli nyomtatványokból
"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

LÁNC TALPAS
28 és 50 HP

„LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM ÉS SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormány János.

Trágyahordás.

Elvünk legyen: minden gazdasági munkát szétbontani a legegyszerűbb mozzanatokra és ezeket újból úgy összerakni, hogy a munka a lehető leg-gazdaságosabb legyen.

Ha a kerégyárban az egyik munkás csak agyat csinál, a másik küllőt, a harmadik talpat, a negyedik összeilleszti a kereket, az ötödik vasal; ha a nehezebb munkát végzi az erősebb, ügyesebb, tehát drágább munkás, a könnyebbet pedig a gyengébb és olcsóbb, akkor a helyesen megosztott munkában érvényesülni fog a Taylor-elv és a gyár minden-esetre több és olcsóbb kereket fog fejtenkint produkálni, mint a másik bognárja, aki mindent maga végez. Ennek dacára egy gazda sem fog a bognár-műhelye helyébe kerék- vagy szekérgyárat állítani, könnyen érthető okokból kifolyólag.

Vannak azonban a gazdaság életében is olyan helyzetek, amelyekben érvényesülhet a Taylor-elv, illetőleg fokozottabb mértékben érvényesülhetne, ha a gazda jobban figyelne a munka menetét és megfigyeléseiből ceruzával a kezében levonná a következtetéseket, mert ezek pénz jelentenek.

Sok helyen hordanak most trágyát. Addig, míg ott nem fekszik a táblán egyenletesen elterelve, nagyon változatos kezeléssel megy át. Sőt az utja is elég változatos a trágyateleptől a láb-láig, ugyannyira, hogy tisztán csak ezzel is érdemes foglalkoznunk.

Szakirodalmunk szerint az istállótrágyázást akkor hajtjuk végre helyesen, ha a trágyát előbb kupacokba rakatjuk és csak azután teregetjük el. De csupán az a cél, hogy a teregetés egyenletességét biztosítsuk, még magában véve nem indokolja ezt az eljárást. Mert minden ügyesebb kocsis, vagy béres éppoly egyenletesen be tudja teregetni a táblát a szekér tetejéről is, ha közben 7-8 méternél nem szélesebb sávban halad. És minthogy — már az időjárás állandó bizonytalansága miatt is — egyáltalában nem helyes, hogy a trágya hosszabb ideig álljon a kupacokban a táblán, látszólag annak a gazdának van igaza, aki nem kupacoltat, aki azt mondja, hogy ő nem ér rá bibelődni, hogy ő nem fogad még külön napszámot is, hanem egyenesen a szekér tetejéről szórátja a trágyát. Alkalmazzák mind a két módszert ma is sok, több ezer holdra menő uradalomban. Hasonlítsuk őket össze — eltekintve minden trágyakezeléstani vonatkozástól — tisztán csak üzemi szempontból.

Egy dunántúli uradalomban végzett megfigyelések szerint a béres 10 mázsa érett istállótrágyát átlagosan 46 perc alatt szórt el a szekere tetejéről és beterített vele 80 □-öt földet. A trágya mennyisége tehát 200 q volt kat. holdankint; ez azonban most mellékes. Egy kisalföldi uradalomban végzett megfigyelés szerint ugyanazt a trágyamennyiséget lehányta a béres kupacokba átlag 28 perc alatt. Az előbbi esetben tehát kat. holdankint 920 percet töltött el egy iga a táblán, míg a béres a trágyát szórta, az utóbbi esetben csak 560 percet. Ezzel szemben a trágya kupacokban maradt. A külön eltereg-tésre számítsunk kat. holdankint másfél napszámot. (Mellékesen megjegyezzük, hogy a kimutatott 560 perc sokkal lényegtelenebb minimumra olvadna le, ha gazdaságokban is a kétágu, kampós trágyahúzó-villák, melyekkel a szekér hátuljáról egy húzásra le lehet szedni jó félkupacra való trágyát.)
100 kat. hold letrágyázásánál összesen 153-33 tízórás fogatnapot töltött el iga a táblán a szekérről való szórás esetében és 93-33 fogatnapot a kupac-barakás alkalmazásakor. A kupacbarakással tehát megtakarítottunk 100 kat. holdon 60 fogatnapot, ezzel szemben kiadtunk 150 napszámot, illetőleg 150 napszám

árán el tudunk vonni más munkához 60 fogatnapot. Ha egy fogatnap önköltségét 33 kg. búzára becsül-jük*) 4600 koronájával, egy napszámért pedig 40,000 koronát fizetünk, könnyen kiszámíthatjuk, hogy a kupacbarakás pénzértékben kifejezve 3.108,000 koronával volt olcsóbb.

Az alapul vett adatokat természetesen nem általánosíthatjuk. Csak arra szolgáltak, hogy megmutassák, mennyire érdemes a gyűjtésük és a velük való rövid, néhány perces foglalkozás. Lehet a megtakarítás kevesebb, lehet több; előfordulhat, hogy a másik módszer az olcsóbb, de ezt előbb a helyi adatok alapján meg kell állapítanunk. Lehet, hogy nem is a megtakarítás a fontos, hanem az, hogy égető szükség volna a trágyáhozodó iga máshol is. Számot vetni mindig érdemes.

Sokkal jelentékenyebb megtakarítást érhetünk el akkor, ha több a trágyahordáshoz rendelkezésre álló szekerek száma, mint a fogatok száma.

Legtöbb helyen az üres szekér odajár a trágya mellé és rakodni bizony egész kivételesen lehet mindkét oldalán egyszerre. Általánosságban csak két rakodónak számíthatunk helyet: egyik béres, a másik napszámos. Kettőn megrakják a szekeret 10 mázsaúra átlag 30 perc alatt, miközben a napszámos fenti bér mellett belekerült — 10 óras munkánapot véve alapul — 2000 koronába; a béres ellenben a tétlenül ott álló négyesfogatával együtt egy fogatnap huszadrészebe, vagyis — ugyancsak a fenti önköltség alapján — 7590 koronába. A szekér megrakása pedig összesen 9590 koronába. Ha van elegendő szekérünk és a trágyát váltott szekérral tudjuk hordatni; vagyis, ha a béres csak odajár az üres szekérrel a trágya mellé, átfog a megrakott szekérbe és azonnal indul megint kifelé, egészen másképp alakul a rakodási költség. Számunk a számítás könnyebbé kedvéért 6 perccel az átfogásra. Ez belekerül kerekben 1500 koronába, a szekér megrakása pedig tisztán napszámossal végezve 1000, összesen 5500 koronába.

Ha tehát úgy tudjuk beállítani a rakodást, hogy az üresen érkező béresek azonnal átfoghatnak rakott szekérbe; az üres szekerek megtöltését pedig tisztán csak napszámossal végezzük, szekereinkint, vagy kat. holdankint 200 q-s trágyázásnál minden 80 négy-szögöl betrágyázott terület után megtakarítunk 4000 K.-t, ami 100 kat. holdnál már 8.150,000 K-ra rug. Időben kifejezve a megtakarítást, ez szekereinkint 24 perc, 100 kat. hold letrágyázásánál pedig 80 iga-fogatnap.

A teregetésnél és a rakodásnál napszámossal alkalmazása által pénzértékben kifejezve 11.288,000 K. értéket mentettünk meg, a valóságban pedig 140 iga-fogatnapot, melynek segítségével például alapos mélyszántás-ban részesíthetünk egy 50 kat. holdas táblát.

Az adatok persze itt sem általánosíthatók, azonban a legtöbb esetben közel fognak járni a valóság-hoz. Kimutatják, hogy érdemes trágyahordás köz-ben a rakodásnál is számításokba becsátkozni, mert ha valaki ezen a réven 100 kat. hold letrágyázása közben meg tudja magának takarítani egy 50 kat. holdas tábla mélyszántásának idejét; ez semmi esetre sem nevezhető szórásalhasogatásnak. Eltekintve attól, hogy az időnyereség sokszor mily megfizethetetlen értéket képvisel.

A rakodásnál nem szükséges, hogy a szekér munkaközben is odébb állítható legyen; legalább is nem annyira, hogy ez a váltott szekerek alkalmazását kizárja. A kevésbé kiadós helyekről fel-szedi a trágyát az igaerő igen csekély hányada, melyet ebből a célból állandóan egy szekérral járatunk — átfogás nélkül.

Nem lehet ellenérv az sem, hogy a jószágot nem szabad tuleröltetnünk, hogy trágyahordásnál ugyanis legtöbbször ráérünk. Ahol ez a munkatöbblet is tuleröltetés, ott már baj van. A jószágot azért tartjuk és pedig jól, hogy dolgozzon. Ma nem lehet „heverő” az ökör, csak kényzszerűségéből.

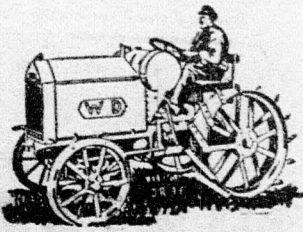
* Ésd a „Köztelek” 1924., 56. sz.: Hódos T.: A közlekedési viszonyok stb.

WD-TRAKTOROK

35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-„HANOMAG” legjobb német gyártmányú traktorok, LÁNC TALPAS vagy KERÉKES kivitelben és különböző lóerőteljesítményvel. Mindenkinek módjában áll gazdaság-alkalmasabb traktorra költségmentesen tesztünk ajánlatot, gazdaságuk üzemi viszonyainak helyszíni megtekintése után. Kérjen árajánlatot!

KERÉKES
28-32 HP

TELEFON: 184-11
Sürgönyeim: LIGORT, BUDAPEST

MAG
MOE
M
FEJ

A fokozott munkateljesítménnyel különben a heverés napjait is megédesítjük: a szaporára fogott munka nem fog belenyulni a munkára kevésbé alkalmas időbe.
Kompolt.
Dvorak Károly.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: **Hatya Ferenc dr.**

A sertésvész terjedésének csak kormánybeavatkozás vethet gátat!

Ezelőtt 28 évvel jöttem Budapestől Rákoshegy nyaralótelepre lakni, hogy a sertés- és baromfivész problémájának megoldása érdekében kísérletes vizsgálódásaimat akadály nélkül tovább folytathassam. Alkalmas volt ez az új telep különösen azért is, mert sok bekerített 560 □-öles, művelés alatt nem álló üres telek állott rendelkezésemre, amit később a házamtól pár száz lépésnyire eső mintegy 40 holdnyi kiaknázott kavicsbánya bérletével egészítettem ki, amely már fekete-, ezüst-, jegenyenyárfa és akác-hajtásokkal volt felverődve.

A magam kárán akarván tanulni, a kísérleti sertéseket a hozzám közelebb eső piacokon és vásárokon szereztem be többnyire hajcsároktól. Leginkább Pest, Nógrád, Hont és Baranya megyékből származottak voltak és legtöbb esetben olyan kupecektől, akik mint nyugdíjas vasutasok, ugyszólván ingyen utazhattak és szállhattak bárhonnan sertéseket a háború előtt úgy, mint ma is.

A járatokra pontosan reá volt vezetve, hogy járványmentes helyről valók és egészségesek, amit a vásári ellenőrzőközegek is igazoltak. A valóság pedig az volt, hogy ezek a piacról-piacra, vásárról-vásárra hajtott sertések már alaposan fertőzöttek voltak, új gazdájuknál pár nap múlva megbetegedtek és elpusztultak. És akkor következett a községi sertésállomány megfertőzése, a zárlat s egyéb hatósági eljárások, amelyek 28 év óta községünkben kétszer, sőt háromszor is folytatódott évenként, úgy hogy némelyik gazdának alig maradt bizalmi valója, a kisemberek, illetve egyéb foglalkozásuk pedig enélkül maradtak.

A járvány terjesztésének ez a legfőbb oka, a vész fellépésének pedig legveszedelmesebb oka a mérgező drága hamisított korpa, a nagymalmok e botrányos produktuma. Minden vegyi vizsgálat nélkül ugyanis szabadszemmel is megállapíthatók a betekig a vasutállomások mellett heverő, már rothadásnak induló kukoricaoszka őrléménye, az árpa toklása, fűrészpor és homok stb. szennyeződések. A jó korpanak 11-12% fehért, 2-7% zsírt és 42% szénhidrátot kellene tartalmaznia s van benne 50-60% állapotbetegítő idegen anyag, annyira, hogy még a kecske sem eszi meg. És ezért fizet az állattartó kisember 3000 koronát kilogrammonként s korpamoslékot etetvén sertéseivel, csinál gyomor- és bélhurutot, gyuladást stb. és fej felannyi tejet tehenéből vagy kecskéjéből, mit más a jó korpától. Hány eset van arra, hogy a csürhéről hazafutó sertés vagy malac jóllakva ezen mérgezett mosléktól, 24 óra alatt elpusztul. Hány eset, hogy malacok már néhány óra múlva görcsöket kapnak és tönkremennek.

Pesthy Pál igazságügyminiszter a nemzetgyűlésen kijelentette, hogy: „a magyar közgazdasági élet alapja a magyar mezőgazdaság. A mezőgazdaság reszingál minden szükségletet, ezt megéri a kereskedelem és az iparos is. A baj gyógyulását a mezőgazdaság talpraállításában keressük.”

Azt hiszem, nem lehet nagyobb baj, mintha a sertésenyésztést lehetetlenné teszi a hamisított korpa és a kupecek által terjesztett országos megfertőzés és járvány. Ennélfogva fel sem tételezhető, hogy a földművelésügyi kormány mint az állategészségügy hivatott öre, jog- és hatáskörénél fogva ennak a nemcsak a szegény népet, hanem az egész országot is

érzékenyen érintő kupecedésnek és a büntetőtörvénybe ütköző korpahamisításnak és csalásnak ne vessen véget és hogy kármentesen ne fildőzzen a hamisítók, akikkel szemben a korpa használatára utalt gazdák és hízalók tehetetlenül állanak. Annyival kevésbé tehető ez fel, mert a földművelési kormány rendelkezik vegyszerekkel, akik a kémiai vizsgálatot foganatosíthatják s ezután a hamisításnak és csalásnak megtorlással véget vehetnek.

Felmerül az a kérdés, hogy a sertéskupecedés betiltása nem érinti-e károsan a közérdeket? Erre a kérdésre határozottan azt felelem, hogy semmi esetben sem. A kupecekét igen, de sem a tenyésztőket, sem az országot nem, miután az értékesítésnek ettől egészen eltérően más egészséges módja is van.

e. Dörner Béla a „Köztelek”-ben a hussertés-tenyésztésre tett észrevételében azt mondja, hogy szövetkezeti alapon lehetne nálunk a hussertés-tenyésztést meghonosítani kishivatalmok, hivatal-szolgák, vasuti örök, kisiparosok, gyári munkások közreműködésével. Hát ez igaz s amint a gyakorlati élet bizonyítja, a hussertések valamennyi keresztezett fajtáját tenyésztették és tenyésztik is ezek a kisemberek, csak hogy elpusztultak és elpusztulnak a mangalicákkal hasonló módon sertéspestisben és vészben. Az is igaz, hogy amint látták és tanulták másoktól, pl. a falubeli törpe- és kisbirtokosoktól, ők is úgy jártak el a takarmányozással, tartással és neveléssel, de azokkal hasonló eredményre is jutottak. Piacokon, vásárokon kupecektől szedték össze ők is ezeket a hussertéseket, de a községbeli törpe- és kisbirtokosok mangalica vagy hussertéseitől származottakkal együtt és hasonló módon pusztultak és pusztulnak, mintha egy hajcsártól szereztek volna be valamennyit. Miért? Mert a szedett-vedett, piacról-piacra, vásárról-vásárra hajtott sertések valamennyien kisebb-nagyobb mértékben fertőzve voltak s amint a községbe kerültek, megfertőzték a községbeli állományt is, tekintet nélkül arra, hogy milyen fajtájuk voltak. Addig tehát, míg a földművelési kormány akár rendelet, akár a törvényhozás útján ennek és a korpahamisításnak és csalásnak nem vet véget, addig sohasem lehet zöldságra vergődni sem a hussertés, sem a mangalica tenyésztésével. Az a sok csapás, amely ezekből az okokból a mindkét fajbeli tenyésztőkre hárul, lehetetlenné teszi a jövedelmező sertés-tenyésztést, tönkreteszi a tenyésztőt és ezzel az országot is. Ezért minden illetékes tényezőnek arra kell törekednie, hogy a gazdák, hízalók és az ország eme türetetlen és elviselhetlen veszedelmétől mentesítsenek és pedig olyan radikális gyógyszerrel, aminőt felhoztam; mert nincs olyan szervezet, legyen az állati vagy emberi, amelynek működését lehetetlenné ne tenné a folytonos fertőzőanyaggal való érintkezés, annak felvétele és a mérgező hamisított táplálék élvezete. Próbálja csak meg akármelyik tisztavérű, jógyomru, edzett ember, ázsiai kolerában levő emberrel érintkezni, vele egy szobában élni s még hozzá romlott és hamisított eleséget enni: vajjon nem fertőzik-e meg és nem pusztul-e el ázsiai kolerában?

Rákoshegy.
Márton Zsigmond.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS

ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: **Wellmann Oszkár dr.**

Tejtermelésünk és a tejellenőrző szövetkezetek hiánya.

A tejhozam és a tej zsirtartalmának emelésére irányuló kísérletek már az átörökítési szabályokhoz vezettek és emez átörökítési szabályoknak nemcsak elméleti, de gyakorlati jelentőségeit is jól ismerjük már, úgy hogy az állattenyésztő gazdák a tenyésztőállatok kiválasztásával az utódok alakulását sikere-

sen befolyásolhatják. Ennek ellenére aránylag kevés figyelmet fordítanak a tenyészállatok gondos kiválasztására. Pedig nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy nem csupán egyes gazdák érdeke az, hogy jó tejelő tulajdonokat megrögzítve a tejelő marhaállomány nivóját emeljék, hanem a közérdek is, mert hiszen csak úgy tarthatunk lépést a nyugati államokkal, ha azok intenzív tenyész kiválasztási elveit követjük. Bár az állam illetékes faktora nálunk is kellően hangsúlyozzák alkalomadtán mindazt, mit a marha tejelőképességének emelésére szem előtt kellene tartani és így elsősorban a tejellenőrző szövetkezetek fontosságát is és éppen az, hogy ez irányban mégsem történik semmi, mutatja azt, hogy ha a gazdatarsadalom egyes rétegei és az egyes gazdarétegek (gazdakörök) keretén belül is nem törekednek szíves-lelékekkel valamely üdvs intézmény felállítására egyöntetűen, úgy hiabavaló minden állami támogatás és oktatás. Ha vannak is helyenkint tejellenőrző szövetkezetek, ezek csekély száma általában nem felel meg a kívánalmaknak, pedig ott vannak a híres mosonmegyei tejszövetkezetek, melyek kiváló vezetőik segítségével elsőrendű tejelő marhaállományt voltak képesek kifejleszteni. Nap-nap mellett találunk még ma is ennek ellenében olyan helyeket, hol a tehenészetekben a tejtermelés fokozásának módjáról mit sem tudnak. Nem ismerik a tejelőképesség individuális, azaz egyedi tulajdonságait és nem ismerik a formalizmus szabályainak idevonatkozó fontosságát. Vannak olyan helyek is, hol a tejtermelés fokozását a zsirtartalom emelésével, viszont másutt a formalisztikus kívánalmak szerinti apaállatok beszerzésével teljesen kimerítetnek tekintik és dacára ezen részleges ismereteknek, mégsem ismerik a szülőállatok teljesítő-képességének fontosságát a tenyész kiválasztás szempontjából és főleg tájékozatlanok az apaállat szülői teljesítő-képességének fontosságával szemben.

Mindezen súlyos elmaradottságot csak úgy küszöbölhetjük ki, ha oda törekszünk, hogy a gazdatarsadalom minden rétegében ismertté valjék a tejellenőrző szövetkezetek fontossága. A tejellenőrző szövetkezetek ott, ahol már szép eredményt értek el e téren, szintén hathatósabban volnának ismert-tendőek!
Neumann Lajos.

Uj rendeletek.

(Mezőgazdasági munkások kedvezményes utazása. — A pénzbeli elbélyezés alkalmával kiadott pénztári elismervények beváltása. — Az idej must javítása besűrített mustal.)

Mezőgazdasági munkások kedvezményes utazása.

A kereskedelemügyi miniszter folyó évi 82.371/VIII. számú rendeletével a mezőgazdasági munkások részére csoportos utazások alkalmából folyó évi április hó 1-től október hó 31-ig fennállott 50%-os menetdíjkedvezmény igénybevehetésének időtartamát kivételesen folyó évi november hó 20-ig meghosszabbította.

A pénzbeli elbélyezés alkalmával kiadott pénztári elismervények beváltása.

A 135.305. számú pénzügyminiszteri rendelet f. hó 15-ig bezárólag hosszabbítja meg a volt Osztrák-Magyar Bank által kibocsátott bankjegyek 1920. évi felülbélyegzése alkalmával államkölesönként visszatartott összegekről kiállított pénztári elismervények kicserélésére, illetve beváltására eredetileg szeptember 30-ában megszabott határidőt. A szóbanforgó pénztári elismervényeket az azokat kiállító állampénztárnáknál, illetve pénzügyintézményeknél kell bemutatni s a 125.000 koronán aluli névértékűeket készpénzben váltják be, az ennél nagyobb névértékűeknek 125.000-rel osztható részét pedig 50%-kal kamatozó járadékkölcsön-kötvényekre cserélik ki, míg a maradékoszegeket készpénzben kifizetik. A pénztári elismervény bemutatója jogos tulajdonosnak tekintendő.

Az idej must javítása besűrített mustal.

A földművelésügyi miniszter 57.001. számú rendelete — tekintettel a folyó évben a szőlő érést kedvezőtlenül befolyásoló időjárásra — megengedi a folyó szüreti időnyre, hogy az ország egész területén, beleértve a tokjhegyjai borvidéket is, f. hó 31-ig minden szőlősgazda az 1924. évi IX. t.c.-ben előirt bejelentés, illetve engedélyké-ési eljárás mellőzésével mustját besűrített mustal javíthassa. A tokej-

MAGO-MOBIL VILAGHIRÓ AGGREGÁTJAINKKAL meglevő GAZDASÁGI KISVASUTJÁT MOTOROS-ÜZEMRE átalakítjuk!

TEHERAUTOK MOTOROS LOKOMOTIVOK SZÁNTÓGÉPEK, MOTOROK GAZDÁKNAK ÉS FELRE!

TENNEK INMERTETÉNT KÉRNI TAYIRATI CIM: 7332 **MAGYAR ÁLTALANOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPUCH. BUDAPEST** AUSTRO-DAIM-ER-MAG-PUCH TELEFON: 5-72 Magyarországi elváltó központja: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

Mélyfurásu ártézi kutakat gazdasági vízvezetékkeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatásokat végez **FEJES BERTALAN** gépgyár mélyfurási osztálya, **SZÉKESFEHÉRVAR**

hegyaljai borvidéken azonban csak a zárt területről származó és a zárt területeken besüritett mustot szabad használni s ez az engedély nem terjed ki olyanokra, akik mustnak fizetszerű adás-vételével vagy besüritésével foglalkoznak.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Ebben a rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szerkesztői üzenetek“-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonatkozó levelek intézendők; hirdetési, lapreklamációs, címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyersbőrök besozása. 28. sz. kérdés. Friss marha- és lóbőrök eltartása besozás útján — szemben a régi szokásos légen való kiszáritással — újabb eljárás, amelyet a bőrgyárak s más vevők mindinkább megkívánnak a gazdától. Mi is megpróbáltuk alkalomadtán, de rosszul jártunk, mert a bőrt meglepték és megkárosították a kukacok, bizonyosan nem jól csináltuk. Kérjük a helyes eljárást velünk közölni.

Felelet a 28. sz. kérdésre. A nyersbőröket rendszerint egy faálványon szúzzák be. Ez a faálvány 3-2 méter hosszú és 27 méter széles, a közepén 35 cm. magas, a szélén 15 cm. magas tetőszerű deszkaépítmény. A friss bőrt a bakra terítjük, a husos oldalt felfelé fordítva, úgy hogy a még rajta levő víz könnyen lefolyhasson. A kiterített bőrt megfelelő mennyiségű (lehetőleg ne nagyon darabos) só hintünk. Egy közönséges, erős, 35-40 kg. súlyú marhabőrré 4-5 kg. só számítunk. Miután teljesen lehetetlen a só az első sózásnál egyenletesen elosztatnunk, szükséges 2-3 nap múlva a bőroket átvizsgálni és a hiányosan besozott helyeken a só pótolni olyképpen, hogy a bőr felületén a só egyenletesen legyen eloszolva. A sószükséglet ezen második sózással együtt 15-20 kg.-nak vehető 100 kg. nyersbőrre számítva. Legcélszerűbb, ha ezen második sózásnál és a bőr átvizsgálásánál két bak áll rendelkezésünkre, mert nagyobb mennyiségű bőr esetén egyszerűen átrakva a visszarakás munkáját megkönnyítjük. Nagyobb mennyiségű bőr besozásánál általában úgy járunk el, hogy három fejrészt egymás mellett, hol az egyik oldalon, hol a másik oldalon helyezünk el. A fej- és végtágrészek ne lógnak le a bakról, mert így ezekről a só leesik és az említett részek könnyen elrothadnak. Az első besozás után észrevehetjük, hogy a só a bőrből a vizet kiszorítja. A kiszorított vizet a ferde bakon a bőrök között kicsöpög. Az ilyen eljárással való kezeléssel teljes biztonsággal elkerülhetjük azt, hogy az összegyűlemlt víz a bőrön keresztül a hámrétegbe szívárogyva, ott az ugynevezett „sófoltokat“ idézve elő, ami a bőr minőségét természetesen rontja. Kellően beszóva és kiterítve a bőrök hónapokon is eltarthatók. A jól besozott bőrök rendszerint már 5-6 nap alatt annyi vizet veszítenek, de amellet annyi só vesznek fel, hogy megkeményednek. Ilyen állapotban a raktározás egyszerűsítése céljából a bőrök összegyűnyölhetőek és összekötözhetőek, a husos rész természetesen befelé legyen fordítva. A leváló sót ne öntsük ki a kötegből, mert ez a takarékoság esetleg káros következményekkel járhat. A raktározásra hűvös, szellős helység a legalkalmasabb. A nyersbőrt közvetlen napfény hatásának ne tegyük ki. Ami a felhasznált só illeti, lehet természetesen denaturált só is alkalmazni. Legcélszerűbb, ha a só mosósóddal van denaturálva; másodsorban ajánlható glaubersó, harmadsorban petróleum.

Józsa István,
okl. vegyész-mérnök,
műgy. tanárság.

A burgonya termelése és nemesítése

2-ik, lényegesen bővített kiadás, 40 ábrával, 1 műmelléklettel. Irta: **Beke László.** Ára 42.000.— Korona és külön a postaköltség. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Terméseredmények és a mezőgazdaság helyzete.

A földművelésügyi minisztérium f. hó 3-án tette közzé a m. kir. gazdasági felügyelőségek és a gazdasági tudósítók jelentései alapján szerkesztett terméseredmény-jelentését.

A jelentés szerint szeptember hó második felének időjárása az őszi munkálatok szempontjából kedvező volt. A szántás és őszi vetés kedvező idő mellett mindenütt serényen folyik. Az őszi rozs és árpa vetését már sok helyen befejezték. Az elvetett magvak a nyirkos meleg időjárásban szépen kelnek, sőt több helyen már igen szépen kikelt rozsvetések is lehet látni. Egyéb gazdasági munkák közül a tengeritörés, burgonya- és répaszedés, a kerti és melléktermények betakarítása, trágyahordás, a sarju gyűjtése és hordása, továbbá magtár körüli munkálatok vannak folyamatban.

A cséplések befejezése és a kapások betakarításának előrehaladottsága folytán ebben az évben a jelentés keretében ad a földművelésügyi minisztérium utólagos terméseredmény-jelentést és pedig munkaprogramjának megfelelően mind a hét főterményből nagy- (100 kat. holdon felül) és kis- (100 kat. holdon aluli) birtokok szerint külön kiszámítva a valószínű terméshozamot.

Az egyes termények vetésterülete százalékszámokban kifejezve a következőképpen oszlik meg nagy- és kisbirtokok között:

	nagybirtok	kisbirtok
buza	31,75%	68,25%
rozs	32,52%	67,48%
árpa	34,27%	65,73%
zab	48,13%	51,87%
szemestengeri	31,07%	68,93%
burgonya	30,15%	69,85%
cukorrépa	86,79%	13,21%

A buza cséplését csaknem mindenütt befejezték, elvéve, csupán egyes nagyobb uradalmakban van még folyamatosan. Az eredmény úgy mennyiségre, mint minőségre nézve megfelel a várakozásnak. A hektoliterenkinti minőségi súly országos átlagban pedig 77,89 kg.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a buza folyó évi valószínű learatott területe nagybirtokon 804,278 kat. hold, kisbirtokon 1.728,878 kat. hold, vagyis együtt 2.533,156 kat. hold.

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek cséplési eredmények alapján készített becslése szerint termett:

terület	k. h.	átlag q	összesen q
nagybirtokon	804,278	8,21	6.600,002
kisbirtokon	1.728,878	6,82	11.734,959
együtt:	2.533,156	7,26	18.384,961

A múlt, 1925. évben termelt buza:

terület	k. h.	átlag q	összesen q
nagybirtokon	790,691	6,10	4.871,569
kisbirtokon	1.669,873	5,47	9.163,202
együtt:	2.460,564	5,70	14.034,772

A rozs cséplését mindenütt teljesen befejezték. Az eredmény úgy mennyiség, mint minőség tekintetében általában kielégíti a várakozást s csak helyenkint hallhatók panaszok a szemek vékonysága miatt. A hektoliterenkinti minőségi súly országos átlagban 71,40 kg.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a rozs ezévi valószínű learatott területe nagybirtokon 386,668 kat. hold, kisbirtokon 802,310 kat. hold, együtt: 1.188,978 kat. hold.

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek cséplési eredmények alapján készített becslése szerint termelt

terület	kat. hold	átlag q	összesen q
nagybirtokon	386,668	7,40	2.861,718
kisbirtokon	802,310	6,33	5.081,481
együtt	1.188,978	6,68	7.943,199

A múlt, 1924. évben

terület	kat. hold	átlag q	összesen q
nagybirtokon	377,301	5,63	2.120,768
kisbirtokon	774,883	4,51	3.493,730
együtt	1.152,184	4,30	5.614,498

Az árpa cséplését mindenütt befejezték. A cséplési eredmények legtöbb helyen kielégítették a várakozást. Különösen szépek az őszi árpák. A hl.-kinti minősítő súly országos átlagban pedig 64,19 kg.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint az árpa ez évi valószínű learatott területe nagybirtokon 248,932 kat. hold, kisbirtokon 477,397 kat. hold, együtt: 726,329 kat. hold.

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a gazdasági felügyelőségek cséplési eredmények alapján készített becslése szerint termelt:

terület	kat. hold	q	összesen q
nagybirtokon	248,932	7,80	1.891,547
kisbirtokon	477,397	6,35	3.030,344
együtt:	726,329	6,78	4.922,491

A múlt 1924. évben termelt árpa

terület	kat. hold	q	összesen q
nagybirtokon	242,121	5,08	1.224,517
kisbirtokon	466,472	4,25	1.978,606
együtt:	708,593	4,52	3.203,123

A zab cséplését csaknem mindenütt befejezték s mint a többi gabonaművelés kielégítő termést adott; úgy mennyiségre, mint minőségre nézve. A hektoliterenkinti súly országos átlagban 44,85 kg.

A Statisztikai Hivatal adatai szerint a zab ez évi learatott területe nagybirtokon 246,305 kat. hold, kisbirtokon 265,436 kat. hold, együtt 511,741 kat. hold.

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a gazdasági felügyelőségek cséplési eredmények alapján készített becslése szerint termelt

terület	kat. hold	q	összesen q
nagybirtokon	246,305	7,19	1.770,769
kisbirtokon	265,436	6,19	1.643,186
együtt:	511,741	6,67	3.413,954

A múlt, 1924. évben termelt zab:

terület	kat. hold	átlag q	összesen q
nagybirtokon	246,436	4,39	1.147,056
kisbirtokon	265,298	2,47	1.106,662
együtt:	498,216	4,60	2.280,718

A szemestengeri törésére a legutóbbi két hét borongós, de meleg időjárása igen kedvező volt. A korai fajtákat helyenkint már letörték, a zöme azonban most van törés alatt, amíg az igen későn vetettek teljes beérésére még további meleg idő kívánatos. A termés általában jó, sőt több helyen igen jó s csak elvéve hallhatók panaszok a csövek hiányos szemképződése miatt.

A központi statisztikai hivatal adatai szerint folyó évben a szemestengeri törés alá került területe, nagybirtokon 563,812 kat. hold, kisbirtokon 1.250,854 kat. hold, együtt 1.814,666 kat. hold.

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazd. felügyelők becslése szerint termelt

terület	kat. hold	átlag	összesen
		méter mázsa	
nagybirtokon	563,812	14,33	8.077,553
kisbirtokon	1.250,854	12,32	15.410,830
együtt:	1.814,666	12,94	23.488,383

NIMROD

FEGYVER- ÉS LŐSZERKERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, VI., RÉVAY-U. 20.

Állandó nagy raktár mindennemű kész
töltények, lőszer, töltényhüvelyek
és ólomserétben, vadászfegyverek,
pisztolyok és revolverek

Mezőgazdasági gépek és eszközök,
MOTOROK, MALMOK

Wohanka és Társa Utóda R.-T.

ekék, boronák, vetőgépek, szecsakavágók,
répavágók, kukoricamorzsolók, teljes
cséplőgarnitúrák

Budapest, V., Vilmos-császár-út 76.

WEIS
csepeli
kormá
ekealkatró
hatosan n
magas
és benz
szivóga

MOT
SZIV

A múlt, 1924. évben termelt szemestengeri

terület	kat. holdon	átlag	összesen métermázsza
nagybirtokon	533,359	11.27	5,989,552
kisbirtokon	1,195,698	10.75	12,838,514
együtt:	1,729,057	10.89	18,828,066

A burgonya szedése javában folyik. A termés általában jó, a gumók többnyire szép nagyok és egészségesek, de a mélyebben fekvő talajokon sok beteg és romlott gumó is található, ami a gyakori eső következménye. A még kiszedetlen késői fajta burgonyákra a mostani szárazabb meleg idő igen kedvező.

A statisztikai hivatal adatai szerint a burgonya ez évi kiszedésére került területe *nagybirtokon 134,150 kat. hold, kisbirtokon 310,734 kat. hold, együtt 444,884 kat. hold.*

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek becslése szerint kat. holdankint termelt:

terület	k. h.	átlag q	össz. q
nagybirtokon	134,150	59.14	7,933,653
kisbirtokon	310,734	48.66	15,121,122
együtt:	444,884	51.82	23,054,775

A szeptember 16-i becslés alkalmával összesen mintegy 22,650,000 q-ra becsülték a valószínű burgonyaermezt.

A múlt, 1924. évben termelt burgonya:

terület	k. h.	átlag q	összesen q
nagybirtokon	128,708	37.93	4,873,867
kisbirtokon	301,586	34.75	10,477,612
együtt:	430,294	35.68	15,351,479

A cukorrépa szedését legtöbb helyen megkezdették. Az utóbbi két hét meleg időjárása a cukortartalom fejlődésére jó hatással volt. A szedés zavartalan folytatásához további száraz, meleg időjárás volna szükséges. A kiszedett gyökerek többnyire szép nagyok.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a cukorrépa ez évi kiásásra került területe *nagybirtokon 101,488 kat. hold, kisbirtokon 16,588 kat. hold, együtt: 118,076 kat. hold.*

Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek becslése szerint termelt:

terület	k. h.	átlag q	összesen q
nagybirtokon	101,484	136.67	13,635,058
kisbirtokon	16,588	106.49	1,617,514
együtt:	118,076	132.68	15,252,572

A múlt, 1924. évben termelt cukorrépa:

terület	kat. holdon	átlag q	összesen q
nagybirtokon	101,488	108.14	10,969,778
kisbirtokon	16,588	106.86	1,772,254
együtt:	118,076	107.91	12,742,032

A takarmányrépa jól fejlődik, bő termést ígér. Kiszédését helyenkint megkezdették. Az *őszi repce* új vetése szépen kikelt, jól fejlődik.

A *kerti veteményeket* a gyökérfelek kivételével nagyrészt betakarították; a kintlévők jól fejlődnek. A *paprika* termését betakarították jó eredménnyel. A *hagymát* elég bő eredménnyel beszédtek. A *bab* és *egyéb hüvelyes* szedését és eszélését elég jó eredménnyel bevégezték, helyenkint sok a hibás szem. A *káposztafejek* szép nagyok és kemények, ahol sok volt az eső, repedeznek.

A *komlót* leszedték, szárítják. A *köles* korai vetését learatták. A késői most érik. A *talárka* korai vetését szintén learatták. A késői elvirágzott, a magkötés elvéve a korai dér miatt hiányos. A *cirok* jól fizet. A *kender* és *len* aztatását és szárítását befejezték. Tilolása folyik. A *dohány* szárítása és simítása folyik.

A mesterséges takarmányok kedvező, csapadékos időben szépen hajtottak, de betakarításukat az eső gyakran megzavarta s minőségüket megrontotta. A *régi sarju* szép rendet adott, de többször megázott. Most legeltetik s a jószágnak jó legelőt ad. A *legelő* szintén bő táplálékot ad a kijáró jószágnak.

A *gyümölcsfák* termését részben már leszedték, részben most szedik.

A *szőlőrohadás* egyes helyeken még terjed. Ahol azonban az időjárás szárazabbra és melegebbre fordult, a rohadás terjedésének szünetelése észlelhető. A szőlőbogyók érése egyenlőtlen, a cukorképződés igen kevés. A miskolci kerületben a darazsak érzékeny kárt okoznak. Ezidőszerint közepes termés várható. A *bor* ára minőség szerint Malligand-fokonként 550-1000 korona, literenként 5000-12,000 korona között mozog. A borkeresletben némi élénkesség tapasztalható. A borkinálat tartózkodó.

VEGYESEK.

A hízott sertés- és hentesipari kiállítás megnyitása és a díjazás eredménye.

A Budapesti Takaré- és Állatpénztár, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Sertés- és Hentesipari Egyesület által a ferencvárosi sertés- és hentesipari kiállítás megnyitására rendezett II. országos hízott sertés- és hentesipari kiállítás ünnepélyes megnyitása október hó 2-án délelőtt történt meg.

A kiállítást Mayer János földművelésügyi miniszter nyitotta meg, Schandl Károly dr. államtitkár kíséretében, akiknek fogadására és az ünnepélyes megnyitásra megjelentek többek közt Ripka Ferenc dr. főpolgármester, Folkusházy Lajos dr. alpolgármester, Vajna Ede tanácsnok, Lickl Károly h. államtitkár, Békessy Jenő gazd. főfelügyelő, enesei Dorner Béla gazd. főigazgató, Melly Béla, a Vásárpénztár elnöke, Demkó Dezső a Vásárpénztár vezérigazgatója, Koós Mihály nyug. államtitkár, az Orsz. Mezőgazdasági Kamara igazgatója, Matta Arpád dr. gazdasági főtanácsos, Mutschenbacher Emil dr. OMGE ügyv. h. igazgatója, Konkoly Thege Sándor dr. OMGE titkár, Bittner János, v. Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, Erekly Károly és Feiler József, az Országos Sertés- és Hentesipari Egyesület elnökei, Breuer Albert dr. főiskolai tanár és a vágóhidak igazgatója, Mayer Ottó, az állatvadászok állategészségügyi főnöke és még számosan a kiállítást rendező testületek tagjai és a kiállító gazdák, kereskedők és bizományosok közül.

Erekly Károly, a rendezőbizottság elnöke üdvözölte a földművelésügyi minisztert, aki beszédében a sertés- és hentesipari kiállítás további fejlődésének szükségét hangoztatva és a kormány erre irányuló támogatásának készségét kifejezve, megnyitotta a kiállítást és elismerésének adott kifejezést a kiállítást rendező ténylegeseknek a fáradságos és eredményes munkásságukért. Ezután kíséretével és a megnyitásra megjelent társasággal együtt alaposan megtekintette a hízottsertés-kiállítást, valamint a hentesipari kiállítást is. A délelőtti folyamán megsejmelte a kiállítást Augustia királyi hercegnő és József királyi herceg és felesége is, akiket a rendezőség kálauzolt körsétájuk folyamán.

A hízottsertés-kiállítás szakcsere tanulságairól részletes beszámolót fog irni lapunk kiváló munkatársa, enesei Dorner Béla és így ez alkalommal még csupán a bírálat és díjazás eredményeit közöljük, amelyet a következő jeles szakemberekből álló bírálatbizottság végzett el két napos lelkiismeretes és fáradságos munkával: *Blancz Jenő* jószágigazgató, *Breuer Albert* dr. főiskolai tanár, a közvágóhidak igazgatója, *Denzig István* nagyvágó, enesei *Dorner Béla* gazd. főigazgató, *Feiler József*, a Sertés- és Hentesipari Egyesület elnöke, *Koch Gyula* hentes, *Mayer Ottó* állat-

egészségügyi főfelügyelő, *Szigeti József* nagyvágó és *Walthier Károly* hizlaló.

A bírálatbizottság a vágások eredménye alapján a következő sorrendet állapította meg (a nevek után a vágósúlyból kitermelt fehéraru százaléka van feltüntetve):

1. *Osztragonác* Béla, Bácsbokod, 75.27%,
2. *Alföldi Sertés hizlaló és Husipari R.-T.*, Békéscsaba, 74.32%,
3. *Csáki Géza* Gyula, Békéscsaba, 73.21%,
4. *Lepény Máttyás*, Békéscsaba, 72.40%,
5. *Grünfeld Géza*, Felsőtornáca, 72.26%,
6. *ifj. Bakos Máttyás*, Békéscsaba, 72.24%,
7. *Weisz Elías és Mór*, Békéscsaba, 72.15%,
8. *Haraszi Oszkár R.-T.*, Budapest, 71.78%,
9. *Fried Ignác* kishörsöki gazd., 71.58%,
10. *Scherer Károly és Rohbery Adolf*, Baja, 71.55%,
11. *Békéscsabai Sertés hizlaló R.-T.*, Békéscsaba, 71.18%,
12. *Békéscsabai Sertés hizlaló R.-T.*, Békéscsaba, 71.10%,
13. *Kociszky Mihály*, Békéscsaba, 71.13%,
14. *Graumann Gusztáv*, Pécs, 71.10%,
15. *Tóth Antal*, Barcs, 71.02%,
16. *id. Tokay Ferenc és fia*, Makó, 70.94%,
17. *Békéscsabai Sertés hizlaló R.-T.*, Békéscsaba, 70.93%,
18. *Kicin Lajos*, Baracspuszta, 70.39%,
19. *Hirsch Imre*, Mulpuszta, 69.87%,
20. *Magyar Sertés hizlaló és Husipari R.-T.* Nagytétény, 69.74%,
21. *Károlyi László gróf* uradalma, Főth, 69.67%,
22. *Magyar Sertés hizlaló és Husipari R.-T.* Nagytétény, 69.42%,
23. *Mezőgazdasági Ipari R.-T.* Nagytétény, 69.37%,
24. *Magyar Sertés hizlaló és Husipari R.-T.* Nagytétény, 69.35%,
25. *Oroszhi Sertés hizlaló és Husipari R.-T.* Barcs, 69.03%,
26. *Schuller de Boschy Guidó*, Barcs, 68.94%,
27. *Mezőhegyesi Mész hizlaló R.-T.*, 68.82%.

Ennélfogva a bírálatbizottság *Osztragonác Bélát*, az *Alföldi Sertés hizlaló és Husipari R.-T.* Békéscsaba és *Csáki Géza* Gyula földbirtokost az első aranydíj nyertesének nyilvánította ki. Tekintettel azonban arra, hogy *Osztragonác Béla* az első aranydíjra lemondott, helyette *Lepény Máttyás* békéscsabai hizlalónak adta oda a bírálatbizottság és *Osztragonác Bélának* a főváros által adományozott tiszteletdíjat ítélte oda. *Grünfeld Géza* a Herz Szalámigyár R.-T. által adományozott tiszteletdíjat kapta, *ifj. Bakos Máttyás* a Dozsi Szalámigyár R.-T. tiszteletdíját és *Weisz Elías* a Budapesti Takaré- és Vásárpénztár R.-T. által adományozott tiszteletdíjat kapták.

Haraszi Oszkár, *Fried Ignác*, *Scherer Károly* második díjnyerteseknek ezüstplakettet ítéltek oda. A *Békéscsabai Sertés hizlaló R.-T.* a Weinckheim-féle anyagért és külön az Okányi-féle anyagért harmadik díj ezüstérmét és *Kociszky Mihály* ugyancsak harmadik díj ezüstérmét nyerte.

Graumann Gusztáv, *Tóth Antal* és *id. Tokay Ferenc* dícsérő oklevéllel és mindazok a hizlalók, akik legalább 68.82% fehérarut termeltek, elismerő okirattal lettek tüntetve.

A *hussertések* csoportjában a bírálatbizottság egybangu véleménye alapján a *Maisai* béruradalom által kiállított *hussertések* nyerték el az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által adományozott tiszteletdíjat, mint első díjat. A *Frigyess főherceg* és *Deutsch örökösök* által kiállított *hussertések* mint második díjazottak, dícsérő okirattal lettek tüntetve.

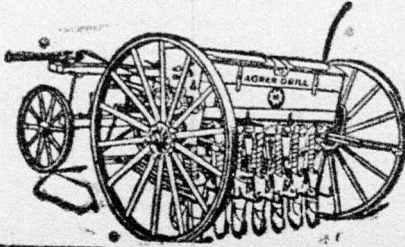
A kiállítás szép sikeréért teljes elismerés illeti a három rendező testületen kívül az ügybuzgó bizományosokat és a rendezőbizottság fáradságtalanul munkálkodó előadótákarát, *Pogány Dánielt*.

Cimadományozások. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére nyugalomba vonulásuk alkalmából az erdészeti szolgálat terén szerzett érdemeik elismeréséül *Héjas Kálmán* miniszteri tanácsosnak a helyettes államtitkári címet, *Dezsényi Jenő* m. kir. gazd. főtanácsos, főerdőtanácsosnak és *Winkler Miklós* főerdőtanácsosnak a miniszteri tanácsosi címet adományozta.

Személyi hír. *Fabricius Endre* OMGE főtitkár szabadságáról visszaérkezett és hivatali működését újból megkezdette.

Meghívó. A Hevesvármegyei Gazdasági Egyesület rendkívül fontos ügyben okt. hó 13-án délután 3 órakor Egerben, a vármegyháza kistermében

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
 csepeli gyárában amerikai módszerrel készült tükörcél kormánylemezes **egyetemes acélekéket**, ekealkatrészeket, acélboronákat, fogatoskapákat, sima- és rögtörhengereket, szabatosan működő **AGRAR-DRILL vetőgépeket**, szecska- és repavágókat, **magasnyomású háti permetezőket**, cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzinlokomobilokat, gőzmagánjárókat, legjobb szerkezetű szivógázmotorokat, 160 lóerő teljesítményig, ajánl az

AGRARGLOBUS
 MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám.
 Távirati cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST
 TELEFON: József 153-54, József 153-76.

MOTOR- ÉS GÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ, BUDAPEST
 Gyártelep: VII., ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-UT 87. SZ. TELEFON: JÓZSEF 96-22
 Városi Ierakat: V., BERLINI-TÉR 2., NYUGOTIVAL SZEMBEN. TELEFON: 20-43
SZIVÓGÁZ- ÉS BENZINMOTOROK TAKARMÁNYKAMRA, KASTELYVILAGÍTÁS, ONTOZÓBERENDEZÉS STB. HAJTÁSÁRA
SZIVÓGÁZ-, BENZINCSEPLŐGARNITURÁK

rendkívüli közgyűlést tart, amelyre ezután hívja meg tagjait.

Tanévnyitó a Keszthelyi Kir. Gazd. Akadémián. A Keszthelyi Kir. Gazd. Akadémia okt. 10-én tartja Veni Sancteval kezdődő ünnepélyes tanévnyitóját. *Szankovics* János akad. igazgató beszámol az 1924/25. évi tanévről, a tanévnyitó előadást pedig ez évben *Kukuljević József* dr. akad. tanár tartja: *Állattenyésztésünk történelme* címen.

Igáslókiállítás és vontatverseny. A Budapest székesfőváros által a Tattersall lóvásártelepen rendezett 4. igáslókiállítás és vontatverseny október hó 4-én tartott meg. Az igáslókiállítás iránt a mezőgazdasági körök részéről semmi érdeklődés sem nyilvánult meg, a gazdák egy lovat sem szállítottak fel, így az igáslókiállítás és vásár tulajdonképpen a budapesti fuvarosok fogatainak vontatversenyévé zsugorodott össze. Összesen 21 fuvarosfogat vett részt a 7 nehéz próbából álló versenyben, amelynek bírálatát a fuvaros-ipartestület tagjából alakított nagyszámú bíró-bizottság látta el alapos lelkümmertességgel. A nehéz teljesítményt jelentő próbákat a fogatok legnagyobb része megfelelően jól állotta ki; a vontatverseny immár második lebonyolítása azt bizonyítja, hogy sikerült olyan gyakorlatilag alkalmazható kipróbálási módot megállapítani az igáslóváros részére, amely azok használati értékére nézve tényleg értékes támpontokat nyújt és így a vontatverseny mezőgazdasági jelentőségét módszertani (methodikai) szempontból nem kicsinyelhetjük le. Minthogy azonban a tapasztalatok szerint a jelenlegi nehéz viszonyok között a mezőgazdaság — sem mint kiállító, sem mint vásárló — nem bírja el a budapesti különleges lókiállítások és vásárok idén alkalmazott széttagoltságát, különösen a lovak iránt megnyilvánuló csekély kereslet és kis érdeklődés mellett, megfontolandónak tartjuk, hogy a jövőben a főváros ne rendezze-e inkább ismét egyszerre és együttesen a luxus- (kocsi-), használati- (igás-) és tenyészlovak (mének) kiállítását és vásárját, amint ez a múlt év őszén, a különleges vásárok felújítása alkalmából történt. A vontatverseny eredménye egyébként a következő: az I. díjat és a földművelésügyi minisztérium tiszteletdíját *Fischer Zsigmond* fogata a II. díjat és a székesfőváros tiszteletdíját *Guttman József* fogata, a III. díjat és a Budapesti Takarékos és Vásárpénztár tiszteletdíját *Spiegel Miksa* fogata nyerte meg. Diszoklevelet és elismerő oklevelet kaptak: *Guttman József*, *Hoffmann Testvérek*, *Fischer Zsigmond*, *Makk Ferenc* és *Spiegel Miksa* fogatai.

Feljegyzések. A nyírség egyik legfontosabb terméke, a burgonya értékesítése válságban vergődik. Egyik oka az, hogy a vámkülföldre való kivitel csak minimális áralapon lehetséges, viszont az ország határain belül különböző, a termelőkön kívül álló tényezők drágítják az árakat. Baj aztán, hogy a burgonya nem tartós, minősége nem jó, keményítő %-a alacsony és az a sok diszcreditálás, amely ezzel a termékkel folyik, elveszi a kereskedelem kedvét. Szabolcs vármegye gazdasági felügyelője korán felismerően a helyzet kritikusa volt, fellúvta a földművelésügyi kormány figyelmét valamely irányú beavatkozásra. Schandl államtitkár anyagi támogatását is kilátásba helyezte annak az akciónak, amely a burgonya értékesítése terén megindult. De az ipari értékesítés (szeszgyár, keményítő, burgonyalisz) terén is sok tennivalónk van, mert a burgonya elrohad és óriási nemzeti vagyon pusztul el. Nehéz kérdés lesz a szeszfőzésbe belemenni, az ipari gyárak mellesse főzését a burgonya főzés javára redukálni, pedig erős kézzel kell ezt tenni. A mellesse elraktározható, a burgonya nem. Többen kaptak hathónapos inséghitelt s ez a kölcsön már 1926. III. 31-én fizetendő vissza. De miből fizetheti vissza ezt a gazda 6 hó múlva? Véleményem szerint ilyen hitelnyújtással nagy kárt okoznak, mert a gazdáknak a visszafizetés lehetősége nincs kellőképp biztosítva, a hitelnyújtás keserű napokat fog még okozni azoknak, kik azt igénybe veszik. Sok szó esett az 1925. évi vagyon- és jövedelemadó méltányos rendezéséről; a pénzügyminiszter ismeretes pontokba foglalta a reparáló intézkedéseket. Ennek dacára az adóhivatalok 8 napi terminusra hívják fel a feleket oly adatpótlásokra, amelyek ezidő alatt nem készíthetők el. A pénzügyminiszter épp. 30 napos határnapot helyezett kilátásba, hol van tehát a megértő segítség! Sokat olvastunk a sérelmes 87.845. számú rendelet-ről, de nem olvastam kellőképp kidomborítva a rendelet ama sérelmes részét, amely a kat. tiszta jövedelem alapon épült fel, a recept szerinti birtokjövdelem skálákon! A jövedelem attól függ, miképpen gazdálkodnak a birtokon. Lehet, hogy egy magas kat. tiszta jövedelmű föld, mely a vasutól, vagy a jó uttól távol van, feleannyit sem hoz, mint a vasutmentő félaanyi kat. tiszta jövedelmű föld. Egyszóval, ha egy ipartelep jövedelmét nem a falak vagy gépek jósága alapján állapítják meg, ne uniformizálják a mezőgazdasági üzemeket sem és még hozzá olyanok, akik a mezőgazdasághoz nem értenek. Ily rendelet alapján készült adókiivetést nehéz azután lelkiismeretesen felülbírálni.

Góth László.

A svájci tenyészállatvásárok. A svájci magyar királyi követség értesítései szerint az utóbbi időkből tartott svájci tenyészállatvásárok elég jól sikerültek. A különböző vásárokon az értesítés szerint az árak a következők voltak: *Winterthur* (Verband ostschweizerischer Fleckviehgenossenschaften XXXVI. vására); 7-12 hónapos állatok ára 888 fr., legmagasabb ár körülbelül 1000 fr., 1-1 1/4 éves állatok átlagára 1224 fr., legmagasabb ár 2600 fr., 1 1/4-1 1/2 éves állatok átlagára 1278 fr., legmagasabb ár körülbelül 2600 fr., 1 1/2-1 3/4 éves állatok átlagára 1337 fr., legmagasabb ár körülbelül 3300 fr., 1 3/4-2 éves állatok átlagára 1593 fr., legmagasabb ár körülbelül 2900 fr., 2 éven felüli állatok átlagára 1090 fr., legmagasabb ár körülbelül 2250 fr. A felhajtott állatok közül 150 drb nyert díjat. *Ostermündingen*: A felhajtás 925 darab volt, melynek körülbelül 60%-a volt díjazva és 620 drb került eladásra. Az átlagár 1335 fr. volt, kiváló minőségű állatokért 4000-7000 fr.-ot is fizettek. *Thun*: A felhajtott 601 drb-nak körülbelül 3/4-a került eladásra. Az átlagár minőség szerint 1142-2720 fr. között változott. A legmagasabb árát egy 9 hónapos (6000 fr.) és egy két éven felüli állat (6400 fr.) érte el. *Fribourg*: Felhajtásra került 23 fribourgi és 128 szimentáli bika. A felhajtott anyagok körülbelül a fele került eladásra 705-2500 fr. közötti ár mellett. Svájci vevőkön kívül két francia és egy magyar bizottság is megjelent a vásáron. *Zug*: A szeptember hó 2-4-ig tartó tenyészállatvásáron a felhajtás 1262 darab volt és ebből 698 darab került nyomott árak mellett eladásra. Eladatok 600 frankon aluli árban 73 darab, 600-999 frank közötti árban 469 darab, 1000-1999 frank közötti árban 180 darab, 2000-2999 frank közötti árban 31 darab, 3000-3999 frank közötti árban 12, 4000 frankon felül pedig 4 darab. *Brugg* (Aargau). A szeptember 4-5-én tartott vásárra 234 darabot hajtottak fel, itt az üzlet lanyhán indult, de később élénkebb irányzat mellett eladtak 71 darabot. Az árak a következőképpen alakultak: 14 hónapos korig az átlagár 1250 frank volt, 16 hónapos korig az átlagár 1500 frank, 20 hónapos korig pedig az átlagár 1550 frank volt.

Az Országos Földbirtokrendező Bizottság nyilvános tárgyalásai. Az Országos Földbirtokrendező Bizottság (Budapest, V., Markó-utca 16.) újabban a következő ügyekben tűzött ki nyilvános tárgyalást. Sorra kerül: az I. számú tanácsban október hó 7. napján, délután 5 órakor Kisbér község földmegváltási ügye; Vése község földmegváltási ügyében I. foku ármegeállító ítélet elleni fellebbezés; október hó 9. napján Födemes község földmegváltási ügyében a póttárgyalási iratokat terjeszti be a tárgyaló bíró; a II. számú tanácsban október hó 14. napján délután 5 órakor Szentmártonkő község földmegváltási ügye; október hó 15. napján Etes község földmegváltási ügye; a III. számú tanácsban okt. hó 14. napján délután fél 5 órakor tárgyaló-bizottság javaslata Mindszentkál község földmegváltási ügyében; október hó 15. napján Balatonfüred község földmegváltási ügyében a ház helyek vételárát megállapító I. foku ítélet felülvizsgálata a ház helyek jutatóitak, valamint Hirschfeld Dezső és Zollner Armin és neje megváltást szenvedők által beadott fellebbezésekre is tekintettel. Tárgyalásvezető javaslatára póttárgyalások tárgyában.

A lánctalpas Cletrac-tractor bemutatója. A Fehér Miklós gépgyár R.-T. okt. hó 14-én délután 3 1/2 órakor, Károlyi László gróf téglagyára mellett (Váci-ut 91.) nyilvános bemutatót rendez a 20 lóerős Cletrac lánctalpas traktorával, hogy annak homokos talajban való gazdasági jelentőségét bemutassa. Közlekedés Ujpestig 1, 3, vagy 55 számjelzésű villamossal, ott átszállás az 87. számú villamosra, melynek végállomásától néhány lépésre van a bemutatás színhelye.

Burgonya exportálók figyelmébe! M. Kir. Növényélet- és Körtani Allomás (Budapest, II., Debrői-ut 15.) felhívja a burgonya exportálók figyelmét, hogy külföldre menő burgonyaszállítmányok csak abban az esetben léphetik át a határt, ha azok a M. Kir. Növényélet és Körtani Allomás által kiállított egészségügyi bizonyítvánnyal vannak ellátva. A kivétel lehető sima és gyors lebonyolítása érdekében célszerű, ha az egyes gazdaságokban megvásárolt és kivitelre szánt burgonyamennyiségek a származási hely megjelölésével a M. Kir. Növényélet- és Körtani Allomásnak a szállítás előtt (hány vagon? hova?) bejelentetnek táviratilag, hogy így e nagyobb tételek az illető gazdaságokban a helyszínen legyenek felülvizsgálhatók s egészségügyi bizonyítvánnyal elláthatók. Az egészségügyi bizonylatok díja 100 q-ás vagononként 120,000 korona.

Segélykérés. Gazdasági intézőnek 61 éves özevegye kéri a gazdatársadalmat, hogy segítse nehéz helyzetében, akár ruhamentével, akár élelmiseggel, esetleg szerény pénzzadománnyal. Címe: Özv. Török Elemérné, Budapest, V., Hold-utcai vásárcsarnok épület, III. emelet.

A 42 év óta fennálló *Fischer J. részvénytársaság* zsák- és ponyvagárat, Budapest, Nándor-u. 31/33., mint elismert megbízható céget, a legjobban ajánljuk. Ponyvakölcsönző-intézet.

Korpa, szárított répaszelet, melasse, olajpogácsa előnyös beszerzése teljesíthető *Magyar Többlernelési Előmozdító R.-T.*-nél Budapest, V., Akadémia-utca 15. Telefon: 136-79.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindennemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és vállalatok, adások, vételek, tranzakciók finanszírozása. *Gabonasztyálya* mindennemű gazdasági termények eladását, vételét előnyösen lebonyolít.

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

BRISTOL DEPENDANCE BUDAGYÖNGYE

TELEFON: BELVÁROS 189-88, ZUGLIGET 75.

A legnagyobb kényelemmel berendezett penzió. Családoknak kisebb és nagyobb lakosztályok. Társalgó, zeneterem, könyvtár, díszes park, tennispálya, ping-pong. A város központjától 15 perc a 44- és 77-es villamosokon, miért is állandó tartózkodásra különösen alkalmas. Egész éven át nyitva. Autógarage és istálló a közelben.

ZSÁK, PONYVA, LÓPOKRÓC

SCHLESINGER és TÁRSA R.-T. zsákkölcsönző intézet
Budapest, V., Kálmán-utca 14. Sürgőnycim: Sackhändler

Vegye meg a patkányban

„Agrária“ patkányirtó
kuskenzervát

Gyártja: Standard, Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 14.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata

OFB. engedély 8092 1923.

Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet

az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet
kezelésében

BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ
vezetésével

Vállal kizárólagos megbízásokat birtokok eladására, haszonbérbeadásra, vételére és haszonbérbevitelére.
Csak előzetes helyszíni szemle után tesz részletet, szakaszról ajánlatot.

Eladó Hevesben 200, Veszprém sák részén prima 700, Komáromban 280, Somogyban 1000, Biharban 1200 m. holdas birtokok. **Vilák Nagy-tetőny** mellett 6 szobás 20 m. h. földdel. **Mátyás-tetőny** 3 szobás 800 öles telekkel.

Bérbeadó Fejér megyében 800, Tolnában 1800 m. h. h. házi közeléből azonnal átvehető.

Kereslet. Bérlet Pest környékén 3-400 hold, lehet homok is.

Vételre 1500 holdig jó gazdaságot, nagy kaszállyal. Pest közelében két 100 h. körül.

Ezenkívül az ország minden részén vételre és bérletre 100 holdtól felfelé bármily területű birtokot.

Válaszbélyeg.

LANGE és TÁRSA

Budapest, VII., Nefelejts-u. 12.

Telefon: József 58-96

Legújabb különleges berendezések legnagyobb

szénmegtakarításra,

valamint fűtőgáz és füstgáz értékesítésére.

Speciális tapasztalatok vízvezetési, csatornázási, kutató- és tisztítási berendezések, kutató- és szivattyútelepek, hűtő- és szelőztetési berendezések tervezésében és kivitelezésében.

Lelkiismeretes, kimerítő felvilágosítások az összes műszaki kérdésekben.

20 éves bel- és külföldi gyakorlat!

DEBRECZEN
KUN és TÁRSA
DEBRECZEN

Hírlaptelep

Ke

gyapjúkés

a BRATISL

fol

Felvilágosítás

rési Vállalat

A magy

As OMGE könyv

Sikeres g

M

lta: Gyárfa

48 ábr

átdolg

Árn 126,000 kor

„Patria“ R.-T. k

Mez

kiállításra leghat

és gazdasági szak

Sipőcz-féle E

Ára kg-kint 25.0

Megrendelhető:

Kizárólagos föld

1922

A megrendelsh

DEBRECZENI ALLATFORGALMI TARSASAG
KUN és TARSAI, élőállatkereskedők és bizományosok
 DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, I. emelet.

TELEFON:
 Irada: 887 lakás: 848
 Bürgönyút: Dállifer

Ajánl! Állandó készletből:
 Erdélyből importált
 fehér jármosokrókat, továbbá
 szilaj tőrköt, belföldi fehér
 és tarka jármosokrókat
 a legolcsóbb napi áron.

Vesz mindennemű hízott
 állatot a legmagasabb napi
 áron. Lebonyolít csereüzleteket

Hírlaptelepei és Istálló Debreczenben: Ónodi-u. 13-15.,
 Keresztúr-utca 22. és Bőszörményi-ut 75. 7736

Kedvező alkalmat nyújt
gyapjúkészletek értékesítésére
 a BRATISLAVAI GYAPJUÁRVERÉS
 folyó hó 19-én és 20-án

Felvilágosítással készségesen szolgál a Gyapjuárve-
 rési Vállalat, Bratislava, Justisor 3. 8401

A magyar gazda bibliája!
 Az OMGE könyvkiadóvállalat kiadásában legújabbán megjelent:

Sikeres gazdálkodás szárazságban
 Magyar Dry-Farming

Irta: **Gyárfás József** az orsz. m. kir. növ.-term.
 kísérleti állomás igazgatója

48 ábrával díszített második
 átdolgozott és bővített kiadás

Ára 126,000 korona. Ajánlott postadíj 6000 korona.
 „Patria” R-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Mezei egerek
 kiirtására leghatásosabb szer az 50 év óta bevált, állami
 és gazdasági szakkörök által elismorólevelekkel kitüntetett
Sipőcz-féle Egérméreg labdac. Egy holdra
 1-2 kg. elég.

Ára kg.-kint 25.000 korona, nagyobb tételnél engedmény.

Megrendelhető:
 Kiszárolagos főelárúsító: **Délmagyar Gyógyárú Nagy-
 kereskedés R-T., Pécs.**

A megrendeléshez hatósági engedélyt kérünk.

Legújabb szakkönyvek!!!

Dorner: Sertésenyésztés és hizlala. 2. kiadás	224.000
Gyárfás József: Sikeres gazdálkodás szárazságban. Magyar dry-farming. 2. bővített kiadás	126.000
Szilárd Gy.: Mezőgazdaságon. I. kötet, 6. kiadás	98.000
Reichenbach Béla: A munka eredményének fokozása a mezőgazdaságban	35.000
Vladár: A mesterséges haltenyésztés stb.	28.000
Hutya F.: Törvényes állatorvosi. 2. bőv. kiadás	140.000
Angyal Dezso: Kertészeti munkák. Összevált. : Máhász M. I. kötet: Gyümölcsstermesztés	182.000
II. Gyümölcsstermesztés	210.000
Mihály: Az automobil szerkezete, kezelése és vezetése. Sofförvizsgálat	73.500
Magyar: A nemcs rózsaok öltési alapjai	21.000
Mezőgazd. hiteiről szóló törvény magy. Bányi-Ridly	35.000
Előter: A trágyaó kezelése és használata	49.000
K-Herdőloka: Modern traktorok és szántógépjárművek	65.000
Gratz Ottó: A tej és tejtermékek, különös tekintettel a vaj, sajt, a tejkonzervek stb. gyártására	280.000
Hazai sajtok készítése. A lipótól és székelytúról	21.000
Rácz Mihály dr.: Tejgazdaságon	87.500
Tér A.: A tehéntenyésztés és hizlala	16.000
Csapáry B.: Állatorvosi és élettan	15.000
Szabó Déme: Mezőgazdasági egyszerű számítás	84.000
Ország: Mezőgazdasági egyszerű számítás	123.000
Buller: A zöldségtan és talajjavítás	21.000
Erek: A zöldségtan és talajjavítás	30.000
Ungváry: Művelés- és hasznosítás	30.000
Dorner: A kerek, trégyák története, gyártása és használata	182.000
Kerpely K.: A régi jó gazdaságvilágból	75.000
Hutya—Narek: Állatorvosi belgyógyászat. I. kötet: Fertőző betegségek	154.000
II. A szervek betegségei	308.000
Ludwig—Hankó: Tőgazdasági tanácsadó	25.200
Béke L.: A burgonya termesztése és nemeseztése	42.000
Wittner L.: A húsnyelési és hizlali kérdések	8.400
Koskóly Thege S.: A világverseny és mezőgazdaságunk jövője	14.000
Thoreszkal-Wigan: A kert (Kertművelés)	42.000
Juhász: Mezőg. földm. eszközei és ágazatai	63.000
Frasz: A növények élete	91.000

Postaköltségeket külön felszámítjuk!
 „Patria” R-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

MAROSVYSZKY „HUBERTUS” ELEMÉR
 FEGYVER-, LŐSZER- ÉS SPORTCIKKEK KERESKEDESE
 BUDAPEST, VIII. KER., MUZEUM-KÖRUT 2. SZÁM
 (REGI NEMZETI SZÍNHÁZ HELYÉN)

LEGFINOMABB
külföldi FEGYVEREK
 NAGY RAKTÁRA 8381

FIGYELŐ
 UJSÁGSZELVENY
 VÁLLALAT
 BUDAPEST
 VIII., NAGYFUVAROS-U. 2/A.

Telefon:
 Irada: 62-96.

Ötvassa az összes bel- és külföldi lapokat és
 megkérüldi belsöle mindart, ami Önt érdekli.

LÖTENYÉSZTÉS
 2 kötet Irta: **DÖHRMANN HENRIK**

Ára 112.000— és postaköltség. Beszerzhető a
 „Patria” R-T. könyvostályában. Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézet
SZÁMTARTÁSI OSZTÁLYA
 (Budapest, IX., Küstelek-utca 8. Telefon: J. 18-99)

AJÁNLKOZIK
KÖZÉP- ÉS NAGYBIRTOKOKNAK

számadás vezetése, átvizsgálása, évi mérleg,
 nyereség-vesztésösszegeinek készítése, adóalapú
 szolgálati jövedelmi mérleg hitelesítése és bár-
 mely egyéb számtartási vagy számviteli feladatra.

Mérsékelt árak. szakértői pontos munka. teljes titoktartás!

Most jelent meg! Fontos újdonság!
A munka eredményének fokozása a mezőgazdaságban

Irta: **Reichenbach Béla**, közg. egyet. tanár

Ára: 35.000 korona (Ajánlott postadíj 4000 kor.)

Ez az érdekes mű a mezőgazdasági munkának a Taylor-
 rendszer szellemében való szervezését, vezetését
 és díjazását, valamint lényeges előnyeit tárgyalja.

„Patria” R-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
 Rovatvezető: **Rege Károly dr.**

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége Gabonaszámvetésének jelentése.) 1925. okt. 5. A kenyérmagvak piacán a kereslet tartózkodó volt és miután a tengerentúli piacokról is olcsóbbodást jelentettek, úgy a buza, mint a rozs irányzata lanyhult. A termények piacán a forgalom szűk keretek között mozgott. Legutóbbi jelentésünk óta a takarmányárpa és a tengeri kassé olcsóbbodott, a sörárpa és a zab ára változatlan. Repce iránt kissé élénkebb az érdeklődés és az irányzata javult. Korpa irányzata a kenyérmagvak irányzatának megfelelően szintén gyengült. Budapesti paritásban kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg.-os: tiszavidéki 3525—3550, felsőtiszai 3500—3525, fejmégyei 3475—3500, pestvidéki 3425—3450. Buza 79 kg.-os: tiszavidéki 3625—3650, felsőtiszai 3600—3625, fejmégyei 3575—3600, pestvidéki 3550—3575, rozs 2450—2475, takarmányárpa 2600—2700, sörárpa 3200—3600, zab 2400—2600, tengeri 2800—2825, köles 2600—2675, repce 6000—6200, buza-korpa 1650—1750 K.

Budapesti liszt- és orleménypiac. („Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R-T. jelentése.) 1925. október 6. Lanyha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: nullás 5600, 2-es 5200, 6-os 4000—4200, takarmányliszt 2000—2200, korpa 1700, 1-es rozsliszt 4000, 75%-os egységes rozsliszt 3400 K. volt kg.-kint budapesti paritásban, zsákkal együtt. Malomárak: 0-gg 6300, 0-gg 6200, 2-es 5800, 6-os 4550, 7-es 3450, rozs 0-as 5500, egységes rozsliszt 4100 K. volt kg.-kint.

Budapesti takarmányvásár. Okt. 6. (A székesfővárosi vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétszéna I. rendű ó 115,000—125,000, II. rendű ó 85,000—110,000, III. rendű csomagolásra 60,000—80,000, nádtakarmány, száraz 70,000, sarjuszéna 110,000, muharszéna 115,000—150,000, muharszéna 100,000—110,000, alomszalma 65,000—75,000, zsupszalma 95,000, zsupszalma kéve 4000—5000 K.

Budapesti vágómarhavásár. 1925. október 5. Felhajtás 532 darab nagy vágómarha. Lanyha irányzat mellett az árak valamennyi minőségeknél kg.-kint 500—1000 K.-val, egyes esetekben még többel is olcsóbbodtak. Eladatlanul visszamaradt 118 darab nagymarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint élősúlyban: Bika, jobb minőségű 12,500—18,000, kivételesen 17,000—18,000, bika, silányabb minőségű 7500—12,000, tarka hizott ökör, jobb minőségű 13,500—17,000

kivételesen 17,500—18,000, középminőségű 8500—13,000, alárndelt minőségű 6000—8000, magyar tehén 7000—14,500, kivételesen 15,000, tarka tehén 6000—16,000, kivételesen 17,000—18,000, bivaly 6100, növevadék 5000—12,000, ki-csontozni való 4500—5000 K.

Budapesti szaromartvásár. 1925. október 5. Felhajtás 238 darab élő belföldi szopósborjú. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg.-kint 1000 K.-val emelkedtek. Jegyzett árak: Élő borjúk. Belföldi szopós: I. rendű 21,000—22,000, kivételesen 23,500, II. rendű 18,000—20,000 K.

Budapesti juhvásár. 1925. október 5. Felhajtás: 930 darab juh, egymint 223 drb hizalt tőrü, 282 drb feljavított juh, 431 drb kiverő és anyajuh. A vásár irányzata vontatott volt. Eladatlanul visszamaradt: 112 drb kiverő és anyajuh. Jegyzett árak kg.-kint élősúlyban: hizalt tőrü 7000—10,500, feljavított juh 4750—6000, kivételesen 6750, kiverő és anyajuh 4750—8500, kivételesen 8500 K.-ig.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége sertésfelhajtásának jelentése.) 1925. okt. 6. A hétfői ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a felhajtás 4026 drb volt, melyből eladatlanul visszamaradt 1498 darab. A vásár menete lanyha, az árak a következők: I-rendű urasági 23,500—24,500, I-rendű szedett 22,500—23,000, közép 21,000—21,500, könnyű jobb 18,000—19,000, könnyű silány 17,000—18,000, öreg urasági 21,500—22,000, öreg szedett 19,000—20,000, angol sonkamalac 20,000—25,000, szalonna 27,500—28,000, zsír 34,000, hasított felsértés 24,000—27,000, hus 21,000—24,000 K. A keddi vásáron a felhajtás körülbelül 1800 darab. A Magyar Mezőgazdák Szövetsége sertésfelhajtásait bizományi hizlá-lásra elfogad, olcsó hitelt előlegez.

Soproni sertésvásár. (Soproni Állatvásárpénztár R-T jelentése.) 1925. október 6. Összes felhajtás 455 darab. Belföldre eladva 415 drb. Eladatlan maradt 40 drb. Árak: Hizott sertés 18—21—23,500, süldősértés 16—18—20,000, tenyészsertés 400,000—700,000, malac 70—100—140,000 K.

Csehországi állatárak. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R-T. jelentése.) Mult hó 29-én marhafelhajtás 2318 darab, sertésfelhajtás 5292 drb volt. Az elsirendű marha szilárd, közép- és harmadrendű minőség nagyon elhanyagolt. Hizott sertés valamivel olcsóbb, hussértés 25—50 fillérral olcsóbb. Jegyzések: Ökör I. 9:25—10:50, II. 7:50—9:10, III. 6—7:25, bika I. 6:25—7:25, II. 5:50—6:10, III. 4:30—5:20, tehén I. 6:50—7:50, II. 5:90—6:40, III. 4—5:20. Zsirser-tés 12:50—13:20, hussértés 10:50—11:50.

Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Tejes tej literje 4800—5200, tejszínhab literje 45,000—60,000, tejföl literje 20,000—30,000, vaj kg.-ja 50,000—72,000, tehéntúró kg.-ja 12,000—18,000, juhtúró kg.-ja, 38,000—42,000, ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 90,000—110,000, nagyban 80,000—84,000, grói sajt kg.-ja kicsinyben 50,000—70,000, nagyban 40,000—44,000, trappista sajt kg.-ja kicsinyben 30,000—54,000, nagyban 28,000—32,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Cairke kg.-ja 36,000—45,000, tyúk drb.-ja 35,000—60,000, hizott ruca kg.-ja 22,000—30,000, hizott pulyka kg.-ja 32,000—35,000, libamáj kg.-ja 80,000—100,000, ludzsir kg.-ja 40,000—45,000, tojás drbja 1600—2300 K.

Budapesti halpiac. Árak a budapesti piacon kg.-kint: Ponty kicsinyben 40,000—50,000, nagyban 36,000—45,000, compó és kárász 18,000—25,000, csuka 30,000—50,000 K.

Zöldseg és gyümölcs. Árak kg.-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 4000—6000, petrezselyem kilogrammja 3600—6000, zeller kg.-ja 5000, kalarabé kg.-ja 400—1500, vöröshagyma kg.-ja 1400—3000, fokhagyma kg.-ja 16,000—30,000, cékla kg.-ja 3000—5000, fejeskáposzta kg.-ja 1000—2000, kelkáposzta kg.-ja 1500—6000, fejessaláta drbja 1000—2000, rózsburgonya kicsinyben kg.-kint 1000—1800, nagyban q.-kint 80,000—90,000, fehér burgonya kicsinyben kg.-kint 700—1200, nagyban q.-kint 55,000—60,000, uborka kicsinyben kg.-ja 5000—16,000, zöldpaprika kg.-ja 3000—12,000, tök kg.-ja 1000—3000, karfiol kg.-ja 10,000—30,000, torma kg.-ja 10,000—45,000, sóska kg.-ja 3000—7000, spenót kg.-ja 2000—7000, champiombomba kg.-ja 55,000—90,000, alma kg.-ja 3000—18,000, birsalma kg.-ja 3000—12,000, körte kg.-ja 4000—24,000, szilva kg.-ja 3000—10,000, szőlő kg.-ja 2000—14,000, dió kg.-ja 6000—24,000, gesztenye kg.-ja 8000—16,000 K.

Zürich, okt. 2. (Devizaforgalom.) Budapest 0.007275, Berlin 122:90, New-York 516:25, Bécs 72:75, Prága 15:30, London 2506:50, Páris 24:25, Milánó 19:40, Belgrád 9:22 1/2, Bukarest 2:55.

Egy aranykorona ma a dollár hivatalos jegyzésének pénz-
 árfolyamán számítva 14,372:84 papirkoronával egyenlő.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

R. F. A trágyalében feloldott szuperfoszfát valamelyest veszít értékéből: a szuperfoszfátnak vízben oldható foszforsava ugyanis a trágyalében nem oldódik fel teljesen, mert a trágyalében levő ammóniák, illetve szénasavas ammóniák hatására kis részben nehezebben, azaz már nem vízben, hanem csak gyenge savakban oldható foszforsavas mésszé (dikalciumfoszfát) alakul át. Ez a veszteség azonban nem sok, a szuperfoszfát vízben oldható foszforsavából hozzávetőlegesen mintegy 1—2% lesz így vízben oldhatatlanná. A szuperfoszfátnak trágyalében való feloldása után visszamaradó iszap legnagyobb részét gipszből áll, amely gipszet a szuperfoszfát már készítésénél fogva tartalmazza. Ezt az iszapot csak erősebb savakban, pl. szénasavban lehet feloldani, de ezt megtenni nem lenne érdemes, de nem is lenne tanácsos, mert így a talajba a gipsz helyett a cserebomlás eredményeképpen keletkező kloralkáliumot juttatnók, amely káros hatású. Az iszapban levő kisebb mennyiségű foszforsavat, melyet a növények összetételénél fogva jól értékesítenek, legegyszerűbben úgy lehetne felhasználni, hogy a szuperfoszfátos trágyalévet a kiöntözés alkalmával gyakrabban felkavarná akár ruddal, vagy lapáttal, akár valami egyszerűen elkészíthető havarokészülékkel. Az iszapnak külön összegyűjtése, szárítása és kiszórása nem lenne jövedelmező.

H. G.
 I. M. Luka. 1. 100 mgr. festéket phenolvörörsnél 5:7; brómphenolnéknél 3:0, brómkrezolvörörsnél 3:7; thymolnéknél 4:3; brómthymolnéknél 3:2 ccm n/20 NaOH-val achátmoszár-ban oldórészli: oldódás után COs mentes destillált vízzel

100 ccm-re higitani. 5 csepp veendő 10 ccm vizgálandó oldatba. 2. Wherry-féle eljárás színskálája, ha ugyan az annak nevezhető, a „Köztelek“ 70. számában, 1056. oldalon megtalálható. A meghatározás nem pontos, különösen laikusok kezében megbízhatatlan eredményeket ad, úgy hogy ajánlom, hogy minden ilyen esetben forduljanak a föld-birtokosok a legközelebbi vegykísérleti állomáshoz. 3. Festékindikátorokkal foglalkozó kimerítő könyv: Der Gebrauch von Farbenindikatoren von I. M. Kolthoff, Berlin. Verlag v. Julius Springer. Meghözható direkt, vagy nagyobb könyvkereskedés útján. Hangsúlyoznom kell, hogy nem szakemberek kezében a Wherry-féle módszert pontosabb eljárásoknál is a PH meghatározás helytelen következtetésekre vezethet. A PH értékmeghatározás becses módszer a hozzáértő kezében, de úgy a magam, mint más szakemberek tapasztalatai értelmében kellő óvatosságot és hozzáértést igényel.

Ny. L. A Tornadó nem szeszakázza, hanem vékony szálakká tépi szét a tengeriszárat. Újnyi vastag darabok csak a szavós bélből maradnak. Egyedüli hátránya, hogy a nedves tengeriszár könnyen rácsavarodik a tépődobra. Eles kések (naponta kétszeri élesítés) esetén azonban ez is ritkán fog előfordulni. A 13-as számú 6-8 HP motorral óránként mintegy 2000 kg-ot, a 20-as legalább 6-os lokomobillal kétszerannyit teljesít.

V. Zs. Céljának megfelelő Burgonyagözlőt a Hofherr-Schranz-Clayton-Shuttleworth és a Kühne-gépgyár készít. A gőzfejlesztést a cséplőlokomobillal megoldani nem volna gazdaságos, annyival is kevésbé, mert egy teljes burgonyagözlő ára is csak körülbelül 5 millió korona.

S. K. A közölt átalakítási tervet nem elég érthető. Nem tünik ki abból ugyanis, hogy mely célra akarja felhasználni a régi birkaalkot, mely már betonjászlakkal cementjárdával és csatornázással van ellátva. Ha ez a berendezés jó állapotban van, úgy kár volna a sertések áttelepítésével használhatatlanná tenni. Ló- vagy ökrisztállóknak felhasználva ezt az épületet, annak hátrányára t. i., hogy hideg is, könnyebb segíteni, mintha fiadzatónak lenne felhasználva. Bár a leírásból tökéletesen nem lehet tájékozódni, helyesebbnek tartanám, ha a disznókat a mostani helyükön hagyná s a csatlakozó istállóból kapcsolná hozzá a még szükséges részt. Utóbbiból pedig a lovakat vagy ökröket áttelepíteni a II. számú istállóba, melynek berendezése már készen van s csak a padlás elszigeteléséről kell gondoskodni. Az átalakítás ez esetben valószínűleg kevesebb költséggel volna eszközölhető, mert minden berendezés áthelyezését számolni kell azzal, hogy a lefordításnál annak egyes részei használhatatlanná válnak, illetve újjal pótolandók. A tengeriszárítót illetőleg feltett kérdésre válaszolva tudatjuk, hogy hazai gyárak nem foglalkoznak ilyen berendezések gyártásával. Legjobb magyarországi szárítóberendezést az északi gépgyár (Osijeker Eisgesserei und Maschinenfabrik) szállította. Elterjedtek a Zimmermann-féle szárítószekrények is. (Beszerezhetők: Heinrich Gätzer, Wien I., Wipplingerstrasse 34. útján).

I. I. Szöny. Hízósértések má azért nem jó szalmával aljazni, mert a rossz hővezető szalmában a belső test

melegétől ugyanis túlfűtött sertések megizzadnak és meghűlnek. Hogy a meghűléstől nemcsak gége- és tüdőhurutot kapnak, de rheumát és zsigorodást is, azt minden tapasztalt hizláló tudja. Ha a birtokosok meg akarnak erről győződni, úgy méltóztassék egy csapat hizó alá szalmával, a másik alá homokkal aljazni (de a hizlálás kezdésétől fogva) és a hizlálás befejeztével meg lehet állapítani a súlygyarapodás különbségét, továbbá azt is, hogy az állatok egészségi állapota melyik csapatnál volt kedvezőbb.

Uj tejjgazdasági szakkönyvek!!!
A tej és tejtermékek
 különös tekintettel a vaj, sajt, a tejkonservek és egyéb tejkezelmények gyártására
 Írta: Gratz Ottó
 617 oldal, 167 képpel **Ára 230.000 korona**

Tejjgazdaságtan
 a tejjgazdasági ismeretek, a vaj- és sajtkészítés alapvevényei
 Írta: Rácz Mihály dr.
 242 oldal, 110 ábra **Ára 87.500 korona**
 "Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Világzabadosalom!
Forró nyárban sem Kell jég,
 ha húst, tejet, tojást, sört stb.
önműködő [A-S] géppel hűt
 mely ily bámulatosan egyszerű:
 Nincs kezelés! Nincs utántöltés!
 Egyedárulása:
Gellert Ignác és Társa R.-T. Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12-91
 Wien, III., Kegelgasse 27

CIPŐK ÉS BAKANCSOK
 legolcsóbb gyári árban.
 Férfi munkabakancs, tiszta bőranyagból, 40-48 sz. — K 145.000
 Férfi I. sárga színes tohémbőr bakancs, egyben szabott, kipróbált tartós. 40-48 sz. 7948 — K 150.000
 Férfi sárga strapacipő, amerikai forma, 40-48 sz. — K 185.000
 Férfi prima box forma, 40-48 sz. — K 250-275.000
 Postai rendeléseket pontosan teljesít.
KISS H. cipőgyáregeskedő
 Budapest, VII., Miksa-utca 13 (Dohány-u. sarok, New-York palotánál)

Gyapjút
 közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból legmagasabb áron vásárol
Zeisler Artur
 Budapest, V., Szabadság-tér 17. Főszépalota (főbejárati) Telefon: 76-99
 Közvetlen vásárlás juttatásban részesülnek

GROZIT
 borfedellemez
 erős, tartós, vihartálló!
 Kiválóan alkalmas gazdasági épületek és régi zsinoryetők átfedésére.
 Gyártja és telephelyét vállal:
"GROZIT"
 SZAFALI- ÉS BAIKANYI VEGYTERMÉKGYÁR
 Budapest, VI., Berlin-tér 3. 8225 Telefon: 67-96

Békebeli tejüzem, mely október közepén ismét megindul 8370
uradalmi tejet
 előnyös áron vásárol Deutch Ferenc, Budapest, VIII., Ludoviceum-u. 8. Telefon József: 48-96.

Lőtt vad
 minden mennyiségben és legjobban értékesíthető
 Szent István Tápszerművek R.-T.-nél
 Budapest-Kőbánya, X., Maglódi-ut 17. szám
 Telefon: József 69-43 8237 Hűtőüzem: Istvánvadás Budapest

Dorner Béla könyvei
 Most jelent meg!
A sertés tenyésztése és hizlálása
 2. teljesen átdolgozott és bővített kiadás, 248 szöveg-ábrával Mühlbeck Károly rajzaival. — A magyar gazdák számára írta meg Dorner Béla kitűnő sertésenyésztési könyvét, melynek új, bővített kiadása hasznára válik mindazoknak, kik a nagy hasznú sertésenyésztéssel eredményesen akarnak foglalkozni.
 Bolti ára 224.000 korona.
A Kereskedelmi trágák történelme, gyártása és használata
 3. teljesen átdolgozott és bővített kiadás, 177 szöveg-képpel. — Dorner Béla könyve kimerítően ismerteti a trágák használatának legelőszórvotabb módszereit.
 Bolti ára 182.000 korona.
Rétek és legelők művelése és termésközeése
 2/2 szöveg-ábrával. — A rétek és legelők termésközeése a gazdaságok hasznosságának alapja.
 Bolti ára 91.000 korona.
A burgonya termelése
 2. teljesen bővített kiadás, 97 ábrával. — A könyv első kiadása két év alatt fogyott el.
 Bolti ára 39.200 korona.
 A. Athonaum kiadása. — Kaphatók minden könyvkereskedésben és elárulónál. 8363

Több államban szabadalmazott, több kiállításon kitüntetett "Baromfitömő-készülék"-kel egy perc alatt tömhet libát, kacsát, vagy pulykát.
 Feladás ki van zárva, mert szom a légtérbe nem juthat. Használatban folyóan levált Nektárohoz ott van a kisebb gazdaságban is állás a tömőkészüléknek. Írta: Kugler Sándor, Mátyó

LOKOMOBILOKAT ÉS MOTOROKAT
 használt és új állapotban, új körfűrész-lokomobilokat olcsón, kedvező fizetési feltételek mellett szállít, éppúgy mindantéle mazógazdasági gépeket, kerékpárokat, varrógépeket és azok alkatrészeit
SZÜCS ÖDÖN
 Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz.

TÖZEGKORPÁT ÉS ALOMTÖZEGET
 légszár az állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.
 Központi iroda:
 Budapest, V., Tükör-utca 4. sz. Telefon: 38-91, 68-13, 71-98
 Termelőtelep és gyár:
 Fonyód (Somogy m.)

Mindig csak a legjobbat szállítani
 több mint 40 év óta cégünknek ez a tradíciója és ez vezetett, midőn a CASE amerikai traktorgyár kizárólagos képviselőjét elvállaltuk.
 Mindenki, aki traktor iránt érdeklődik, várja be a CASE traktorok nyilvános bemutatását, mert
 a CASE traktor szerkezetében kúpos fogaskerék vagy végtelen csavár egyáltalán alkalmazva nincs, melyek más traktornál az erő nagyrészt megemészthetik;
 a CASE traktor szíjtranszmissziója közvetlenül a forgattyus tengelyen ül, cséplősor az egész fogaskerékszerkezet áll;
 a CASE traktor-nál cséplősor nem kell a szíjat keresztetni;
 a CASE traktor forgattyus tengelye három csapágyban jár;
 a CASE traktor-nál a forgattyus tengelynek és a hajtórudaknak csapágyait olajszivattyú látja el nyomás alatt kenőanyaggal;
 a CASE traktor összes tengelyei nagy és erős hengeres csapágyakban járnak;
 a CASE traktor gépjé kicserélhető hengerekkel bír;
 a CASE traktor beépített hatásos gyorsabályozóval van ellátva;
 a CASE traktor a hűtővíz mozgatására külön szivattyúval bír;
 a CASE traktor-nál a ventilátor hajtásához nem kell szíj, amely gyakran megnyúlik vagy elszakad;
 a CASE traktor-nál a gyújtáshoz magasfeszültségű Bosch-magnes van alkalmazva;
 a CASE traktor valódi Sack-féle ekével szánt.
 Rővebb felvilágosítással készségesen szolgál:
PROPPER SAMU R.-T., Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

Trifolium Magkereskedelmi és Kiviteli Részvénytársaság, Budapest, V., Akadémia-u. 1.
 Sürgönyeim: ROZULA 7434
 Telefon: 194-61 és 171-50
Vásárolunk legmagasabb napiáron lóhere- és lucernamagvakat, mintázott ajánlatokat kérünk

GÖZEKEBÉRSZÁNTÁST
 azonnali őszi szántást, továbbá tavaszi szántást, gyepfőrést és mély rigolozást **elvállal!**
 Penderik Testvérek és Társa, gőzmalom és bér-szántási vállalata, Egyházasszéna, u. p.: Szirák, Nógrád megye. 8391

GRÁNÁT védjegyű **MÉRLEGEK**
 szekrényes-, tizedes-, tolösúlyos-százados-, marhamérlegek, szekérhídmérlegek, gabona-minőségi mérlegek **raktárról!**
Jausz Testvérek
 Budapest, VI., Teréz-körút 37.
 Telefon: 150-44 8241

HIRDETMENY
 Jászalsószentgyörgy község red. közbirtokosság tulajdonát képező 1 db öt éves nyári feketeszőrű, mező-hegyesvidéki tájfajta származású, engedélyezett Nóniusz-mén, 1 db négy éves sötétgesszénye-pejszőrű, mezőhegyesvidéki tájfajta származású, engedélyezett Nóniusz-mén szabad kiadós. A venni szándékozók Jászalsószentgyörgy község red. közbirtokosságánál megtekinthetik. Vasúttállomás: Felsőszászberek, Jásznagy-kunszolnok vármegye. 8390

Gőzekeköteleket
 aszvalott legmagasabb szakítási szilárdsággal eredeti gyári árszám azonnal szállítok 7254
Toepffer Róbert
 Budapest, I., Mészöly-a. 8. Telefon: József 85-05.

Haszonbérbe adatik
 jutányos feltételek mellett azonnal **1650 m. holdnyi nagybirtok**
Szolnok vármegyében, kitűnő buzatermő föld, elsőrendű kaszálóval és legelővel, közvetlenül a Tisza partján, hajóállomással, múnt mellett, jókarban levő gazdasági épületekkel. Ertesítést ad szerdán, csütörtökön és szombaton **dr. Csengey, Budapest, VIII., Eszterházy-u. 22.**

Ingyen küldjük legújabb gazdasági szakkönyv-jegyzékünket "Patria" irod. váll. és nyomdai r.-t. Könyvszótálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Cseplőszekevény
 elevátorral, Máv. gyártmányu, 1500 % dobszélösséggel és 10 HP lokomobillal; továbbá egy Clayton-Shuttleworth-féle 1530 % dobszélösséggel cseplőszekevény elevátorral és 8 HP lokomobillal azonnal **ELADÓ.**
 Gróf Károlyi László erdőhivatala Vilyi-pusztán, vasút Sátoraljvárhely, posta Pálháza, Abauj m. 8395

A várban, Bécsi kapu mellett, két fontos utvonatra néző telken épült egyemeletes modern, a legmagasabb igényeknek megfelelő **uri ház** 8379
 elsőrangú kivitelben, reprezentáló helyiségekkel, gyönyörű kilátásos terraszokkal, központi fűtéssel, melegvízszolgáltatással, diszkerttel, virágházzal és télikerttel, szabadkézből, közvetítő mellőzésével, eladó. Cím: „8379“ alatt a kiadóhivatalban.

Teavajat
 elsőrendű tejszínből készült, évi kötésre, napi áron **veszek.** **Rosenberg K., Budapest, VII., Király-utca 1.** 8390

„IRUS-MŰVEK“ MAGY. KÖZPONTI MŰSZAKI IRODA
 BUDAPEST, VI., Podm. elzky-u. 21.
 Sürgönyeim: „IRUS“
 Specialitásként szállít azonnal a **legjobban bevált szab. eredeti „IRUS“ darálókat** és **MALOMBERENDEZÉSEKET** „Nordmühlbau“ hámozógépeket az összes gazdasági magvak, szálás és rostos termények feldolgozására
 Továbbá szállít **NEUMEYER Herkules motorekét** 4- és 3-vasú szivógáz-, petróleum- és benzinüzemre
A modern technika legtökéletesebb alkotása
Szánt Arat Csépel Vontat
 Elsőrendű referenciák 8312 Legmesszebbmenő jótállás

TRIÓRÓK
 marott sejtékkel minden gabona tisztítására.
 Cseplőgép-szíták
 Türekrosták. Mindennemű tyukasztott lemezek.
Vetőmagtisztítótelepek
 Lucerna- és lóheretisztító triórók
STAHEL és LENNER triór. és lemeztyukasztógép részvénytársaság
 Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46. sz.

8201 **Másfél éves mangalica tenyészkacák és tenyészkanok**
 átvészeltek, többszörösen díjazott tenyészetemből **eladók.** **Csorbaji Gyula gazdasága, Tarcal, Zemplén m. Posta, vasút, távirtda helyt.**

60 MILLIÓ
 Koronát és ennek kamatait **takarítja meg, ha**
FORDSON traktort
vesz,
 mert ennivel olcsóbb, mint az utána következő legolcsóbb hasonló teljesítményű amerikai traktor.
 Raktárról azonnal szállítható. Ajánlással szolgál:
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
 Budapest, VIII. kerület, Üllői-ut 52/B

8389

ALLATOK

Felcs-birkatartásra 200 és 150 bárányommal elmennek 3 évi szerződés mellett megfelelő birtokra. Ajánlatokat kérem Pető György, Mezőtúr, Pusztabánrére Alomásra küldeni. 3945

VEGYESEK

Üzkeképészantást vállal Schindler József, intéző, Erd. Fejér megye. 3848

Villát és házat venni szándékozik forduljanak bizalommal ifj. Bodánzkyhoz telefon: j. 48-03. 3928

3600 holdas prima birtok, melyben 1230. október 1-ére kettő milliárd forint tartás kora uradalmi földezt. Cim: „Patria” alatt a kiadóhivatalban. 3943

Társat keresek főváros közelében levő 18 holdas, mindenre alkalmas birtokhoz 60 millióval vagy 6-8 tehénnel és kb. 20 millióval. Virág Gyula, Budapest, Korina-tér 6. 1/5

Rocát miskáról

(felelőség mellett is) **Mohácsy Jenő**, Allatorvos, 8322 Debrecen, Teleki-u. 9. Sürgőnycim: Kasztrál.

Jó tejelő teheneket

teljes kihizalásra a tejhaszonért vállal nagyobb uradalm. A prima kihizást, illetve 40% hasznot biztosít. Ajánlatokat „Uradalom 3788” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 3788

ELADÁS

Trágya bármilyen mennyiségben eladó. Csakó László, Budapest, VIII., Szilvaföld-utca 22. sz., II. 5. 3402

Ekealkatrészeket, nevezetesen szántóvasakat, kormánylombokat, talpkat, bármely gyártmányú ekékhez, legjobb anyagból, olcsón szállít: Braun és Ürményi, Budapest, Országház-tér 10. 414/4

20 HP Fowler gézekaparnitúra, jó állapotban 2 évvel kedvező feltételek mellett eladó. Gépek üzemből megtekinthetők. Hammer Ernő, Elek, Arad m. 3537

Monitor kombinált herezésű és fejtelegő, továbbá Hofherr-Schrenz 4 láb széles herezőgép, mindkettő kifogástalan karban, alkalmi áron eladó Braun és Ürményi cégnél, Budapest, Országház-tér 10. 414/4

Szeptekvésű nórgrádmegyei 632 holdas birtok, előző felszereléssel, elegendő épületekkel, országos lakóházzal, 3900 millió koronáért szabad kézből azonnal eladó. Cim: Eperjossy, Lapulytő. 3785

Széná-, szén- és cirok-erőhajtásra, újak és használtak, olcsón kaphatók: Braun és Ürményi cégnél, Budapest, Országház-tér 10. 414/4

Huszas Fowler gézekaparnitúra, üzemből megtekinthető, birtokadalm, Bodrogolász. 3787

Akácsemete magról kelt, 2 éves, 50.000 db, ószi átteleltetésre kiválóan alkalmas, eladó. Kertgazdaság, Sárpentele, Fejér m. 3822

Eladó Case-Fowler 6500-as párosított kőfeldobos 20 szántógép, 10 éves, üzemből megtekinthető, Case-kaszánhoz 3 éves Case-eseplő teljes felszereléssel eladó. Szűcs Lajos vendéglő, Turkovo, Szolnok m. 3823

Mezőtúr határban vasúttól 4 kilométernyire kb. 300 m. hold legelőbirtok, melyből 50 szántó, nagy állóval és cselédházzal eladó. Értekezni sz. Istvánffy Gyulánál, Mezőtúr. 3824

Godólló, Erd. u. 49. kertes beültetéssel azonnal eladó. Cim: „3927” alatt a kiadóhivatalban a háznál. 3927

150 hold, előszótály földművelési birtok Balaton mellett, fűvelésű kővelésű közelében, kitűnő karban levő gazdasági épületekkel, utakkal, 5 holdas prima termőszőlővel eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbítja. Magyar tenor 3858” jelleggel. 3858

Stock-motorek eladó. Ára korona, üzemből megtekinthető. Pintér Sándor, Tiszaföldvár, Ó-szűcs. 3827

Stock-motorek, 80 HP, legjobb típusú, üzemből megtekinthető, teljes felszereléssel utányon eladó. Kovács László, Kállósménfő, Szabolcs m. 3886

Patkányt sikeresen irtás és kadoesa „A patkányvesztés” című könyvének útmutatásai alapján. Kapható 12.000 kor. beküldés ellenében bérmentve, a „Patria” r.-t. könyvtárában, Budapest, IX., Csihi-ut 25.

Eladó 8 HP eredeti 10 lóg. kőrös, tulhívású gőzmagánjáró oszlopgeritúra Mav. gyártmányú, ár meggyőzés szorint. Cim: Özevgy Károlyi Istvánné, Pusztabertki, u. p. Borosberény, Nórgrád m. 3883

Dieselmotor, 35 HP Schlick-féle gép eladó, jutányos ártért. Készlet feltételek mellett személyes jelentkezésnek. Üzemből bármikor megtekinthető, azonnal szállítható. Tóth Imre, Ságvár, vasútállomás előtt, Állandó. Érdeklődőket előre való bejelentéssel köcsim várja. 3913

Zuhatagkut Mezőgazdálkodás, bőséges lánca, jutányosan eladó. Haut Gyula, halászmester, Nagyvárad. 3920

Olajnyelvnyeket természetesen József Károl, szűcs Gyárfás József kiadói, 1919-gazdálkodás 136 oldalra lefordított részletes szakkönyvet foglalt útmutatás alapján 30.000 K. beküldés ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. könyvtárába, Budapest, IX., Csihi-ut 25.

Negyven vagon cukorrépa ab Böhönye, nyitni pályán vagonba rakva eladó. Ajánlatot kér Tóth, intéző, Böhönye. 3948

Ákác-, Kőrös-, Szil-, Kanadai nyár-, Fekete nyár-, Gleditsia-csemetéket.

Gyümölcsvadoncok s mindennemű faiskolai cikket szállít: **DEMETER BELA** faiskolája, NYIREGYHÁZA. Árjegyzék ingyen. 8383

VÉTEL

Ki adná el felesleges zongoráját mindent veszített birtokos Árvájának méltányos ártért. Ertesztés „Kenyérkeres” 3870” jellegre kettős borítékban a kiadóhivatalba. 3870

Dohányzártitót keresek 20-40 kat. hold dohány termeléséhez. Fisoher Jakab, Érsekújvárt. 3914

Megvételre keresek 100-150 k. hold birtokot megfelelő épületekkel. Ajánlatok „Jó föld 3901” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 3901

BÉRLET

Bérletet Somogy, Baranya, Zala, Vas, Sopron, Fejér és Tolna megyékben 300-1000 holdig, jó lakással, berendezéssel együtt átvennék. Ajánlatokat „Komoly reklám” 3825” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja. 3825

Délsomogyban Drávamenetben, nemes földtelepítésre alkalmas 10-15 kat. hold terület szántóknak betelepítésre hosszabb időre bérbeadó. Ajánlatot kér Freiszberger intéző, Barcs, Somogy m. 3915

Önkéntes árverés

Nagykaposi 4700 holdas birtokreform miatt felosztalom, az ott levő holleltárt, mely áll: gőzseplőgarnitúra, 2-ös és 1-es ekék, hengerek, tárcsás- és másfajta boronák, rögtörök, fűkaszálok, aratógépek, gepesz- és kovacs-műhelyberendezések, szekerek stb.-ből. Továbbá magtári berendezések: rosták, konkolyozók, mérlegek stb. **f. hó 13-án reggel 3 órakor** kezdődő önkéntes árverésen eladom. Vasútállomás, posta, Távirda Polgár, Szabolcs m. Esetleges felvilágosítást budapesti lakáson: Gyulai Pál-utca 13. készséggel adok. **Militzer Gyula.** 8400

Burgonyavetőmag

eredeti Kameke első utántermése, Peppo, Gloriosa, továbbá regenerált **korai Rózsa**, Fröheite, Kukuk, Pyrola, Magdeburgi kék, Kifli stb. fajták kisebb és nagyobb mennyiségben kaphatók **Schönwald Lipót** burgonyaközvetítőirodánál, **Budapest, IX., Lónyay-utca 46. sz.** Telefon: József 23-49. Sürgőnycim: Kartschönwald Budapest. Raktárak: IX., Bakáts-utca 1. 8394

Harminc darab prima jármosökör

huszonnyeg tarka, hat fehér, súlyuk darabonként kb. hat q. kilogrammonként **11 ezer koronás árban** eladó, Szarvason vagonba rakva, levonás nélkül. **Gróf Serényi Istvánné** gazdasága, Lajoshalom, posta: Gádoros (Békés megye), állomás: Szarvas. 8397

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVANYOK

a „PÁTRIA” Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.-nél, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) szerethetők be.

Hirdetmény.

A Debrecen sz. kir. város törzsméneséből az 1925. évi október hó 13-án Debrecenben megtartandó orsz. lóvásárbán **öt darab számfeltti kanca és egy drb herélt ló**, továbbá a tiszta magyar törzsgulyából 1925. október hó 19-én megtartandó orsz. baromfivásárbán **kilenc darab számfeltti tehén, illetleg 3 éves üsző s kettő darab szopósborju** mindenkor reggel 9 órakor kezdetét veendő árverésen el fog adatni. Az eladó jószágok a városi epreskerti ménestelepen előzetesen megtekinthetők. Debrecen, 1925. október hó 1. Városgazdai hivatal. 8392

Lószekér, ökörsekér, gyűrűshenger (rögtörő)

legolcsóbb napi áron kapható. 8357 A gazdaközönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú, kitűnően bevált egyes- és kettős ekéinkre, tárcsásboronáinkra, rögtörő, magtakaró boronáinkra, porhanyítóinkra, gyomirtóinkra, ekekapaikra, különböző nagyságú legjobb kivitelű ló- és ökörsekereinkre. Komplet köcsifamunka 2.000.000 kor. Ontódnék előállít mindennemű szürke öntvényt. Magánjáró átalakításhoz szükséges öntvények kg.-kint 6000 K-ért raktárról szállíthatók. **FORDSON-TRAKTOROK** és ekék eredeti gyári áron. Traktor-alkatrészek raktárról szállíthatók. Traktor-olaj, petróleum legolcsóbb áron. **LÁBASSY-féle Mezőgazdasági Ipar és Gépgyár Részv.-Társ., Törökszentmiklós.**

Gazdasági láncok

legolcsóbb napi áron kaphatók: **HAIDEKHER SÁNDOR R.-T.** sodronyfonat-, kerítés-, vasbutor- és láncgyár Budapest, VIII., Üllői-ut 48/5. Pók: Budán, II., Fő-utca 59. szám. 7353 **ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE!**

Földbirtokos, ki 3000 holdas birtokát néhány év előtt eladta, de még ma is nagyobb középirtok tulajdonosa, mivel azonban az sokkal kisebb, hogy 25 év alatt szerzett nagy szakképzettségét és tudását azon érvényesíteni tudná, elvállalná intenzív gazdálkodásra alkalmas nagyobb kiterjedésű földbirtok vezetését. Szükség esetén a gazdálkodás vezetéséhez nagyobb összeget rendelkezésre bocsát. Megbeszélések s a részletek letérítgatala céljából a földtulajdonos rendelkezésére áll. Értesítéseket e lap kiadóhivatala „Nagyobb uradalom 8398” jelige alatt továbbítja. 8398

kisvasuti talpfa

továbbá telefonszlop, szőlőkaró, kerítésoszlop és nyirkerekálp kapható **gróf Zelenski Róbert** uradalmi Intézőségénél, Encsencs, u. p. Nyirbátor. 8399

Kész ablakok és ajtók

minden méretheben, lakó- és munkaházak részére, épülő szolid kivitelben, **tehát nem olyan, mint a forgalomban lévő rakatári készítmény**, vasalva és alapmázolva, bármilyen mennyiségben azonnal kaphatók **HUFNAGL IMRE** asztalosmester, BUDAPEST, VI., KARTÁCS-UTCA 27. SZÁM (A, B, C, J és F villamosokkal Nyugati pályaudvartól 800dk megálló) 8243 Telefon: 103-23 Rajszokai vonatkozó árrakkal felhívásra díjmentesen küld

LÓSZERSZÁM

igás páronként ... 1,400.000 K-tól parádés páronként 3,300.000 K-tól

ÁLLATI BŐRÖKET

kikészít, felesbe, bérmentében, vagy ad cserébe **lőszerszámot, blankbort** esetleg megvesz készpénzért.

Gépszij minden méretheben.

Munkásbakancsok legolcsóbban.

SZEGŐ VILMOS

börgyára **Pesterzsébet, Határ-ut 61.** Telefon: 151. 8393

„SATUS” r.-t.-nél

Budapest, Csengeri-u. 86. Telefon: 173-46

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ

okl. gazda, gazd., egyi. igazgató, v. bérli (és jószágigazgató) BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5. I. 8. (Rókus-körház mellett) Telefon: József 54-44

O. F. B.

ENGEDÉLY OKIRAT: 47-28. 82

Elvállal. Mezőgazd. és ház ingatlanokra vonatkozó eladási, vételi, bérleti és peres és birtokreform-ügyekben szakértői szerepet. Vegyes és választott bírói megbízást. Birtokok jövedelmező kezelésének irányítását.

A középbirtok legalkalmasabb szántógépe az
Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet
 Teljesítménye óránként 1 magyar hold. Rendkívül jutányos áron szállítja:
A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
 Nyugoti fiók: Vilmos császár-ut 63. sz. Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. Keleti fiók: VIII., Baross-tér 9. sz.

Alkalmi vétel gyanánt eladó egy 1911-ben épült, alig használt, teljesen jó, üzemképes állapotban levő, **16 HP Fowier-féle, kétgéprendszerű gőzekekészlet**
 egy hatos és hármás ekével, lakókocsi-, kultivátor- és hengerral, valamint két db új sodronykötél- és tartalékalkatrészekkel felszerelve, az állomás Pécs, **375 millió koronáért**. Szíves érdeklődést „Gőzekés 8369” jelű alatt a lap kiadóhivatalához kérem. 8369

Uj tejüzem!
 Veszünk tejet, tejtermékeket (évi kötésre is) **VITAMIN Tejipari Vállalat**
 Budapest, VIII., Kátvária-utca 23. szám. Telefon: József 23-40 8392

Az Alföld legtermékenyebb részén fekvő **600 holdas prima birtok eladó.**
 Bőséges gazdasági épületek, park, uralommal berendezett kastély stb. Kedvező fizetési feltételek. Csak komoly érdeklődőknek, ügyelők kizárásával. Bővebb felvilágosítást ad: **Dr. Török Béla**, Szeged város th. 15-űgyésze, Szeged. 8375

Gőzekebérszántást
 Őszi és tavaszi szántást, gyepdörést, szőlőtelepek fáskolák, erdősítések meli, rigolirozását elvállalja **Wolff Ernő**, Budapest—Kelenföld
 8125 Telefon: József 84-45 Sörgőnyeim: Wolffeke Budapest

A világhírű LANZ tejfőzőgépek
 minden nagyságban raktárról szállíthatók. **Fejővödrök, tejmérők és egyéb tejgazdasági edények**
 Ajánlattal szolgál: 7930 **HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI**
 Sörgőnyeim: CASE BUDAPEST BUDAPEST, VIII., ÜLLOI-UT 52/B

Ormándy János kamarai igazgató számtartási művei:
 Mezőgazd. egyszerű számtartás, különös tekintettel az aranymérleg készítésére 126.000 K
 Mezőgazdasági kettős számtartás 56.000 K
 Gazdasági számtartási napló. Bekötve 126.000 K
 "PÁTRIA" R.-T. KÖNYVOSZTÁLYA, BUDAPEST, IX., ÜLLOI-UT 25. SZÁM (KÖZTELEK)

ERDÉLYI MARK
 gőz- és motoreke-alkatrészgyár és gőzeke-bérszántó vállalat
 Budapest, VI., Lehel-utca 10. Telefon: 191-17, 194-35 Sörgőnyeim: „Gőzeke” Budapest
Vállal BÉRSZÁNTÁST
 legmodernebb, szilveitűs, majdnem teljesen új gőzekkel, vállalja továbbá: gőzekekészletek, billenőkék teljes gyári javítását, új tűzszekrények építését, mindenféle kazánmunkákat. **GŐZEKEALKATRÉSZEKET**
 szállít minden rendszerű gőzekhez raktárról, vagy készíti és javít rendelés után. Modellök után acéltöntést, szürke vagy bronzöntényt. Készíti bármely acéltöntést, szürke vagy bronzöntényt. Mint a Delehel-gyár budapesti képviselője. Állandóan raktáron tart és azonnal szállít új **gőzekesodronyköteleket**
 minden méretben, eredeti gyári áron. 8331

McCORMICK MOTOREKE
 Beépített regulátor
 Fordulat önműködően szabályozva
 Szijtárca a motoron
 Levehető kapaszkodók
 8273
 INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK & DEERING, CHICAGO
 VEZÉRKÉPVISELET
DÉNES B.
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GŐZ- ÉS MOTOREKEOSZTÁLY
 BUDAPEST, V., VÁCL-UT 98.
 LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIÓKBÉRLŐ
 SÖRGŐNYCIM: „DÉBERT BUDAPEST”
 TELEFON: 139-15 ÉS 70-43
 ALAPITVA 1883
 28 golyóscsapágy
 Magasfeszültségű mágnes
 Motorhengerek kicserélhetők
 Légtisztítóberendezés
 Működő részek portól teljesen megvédve
 "PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvény-Társaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám (Köztelek)
 Felelős nyomdavezető: Mészáros Vilmos

xxxv
 Főhivatalok
 10x és u
 Részvény-
 vállalatok
 1 q busz m
 Egyéb tag
 Az ONGE ig
 bizottsága
 Az országos
 szervekéd
 Az újabb jar
 A foszforsav
 A vetési bag
 (Kadocsa G
 A „Semi-Sol
 Könyvismert
 Heller Far
 A gardaközö
 gardák érde
 L. L. dr.)
 Blantz Jenő.
 Szechenyi Al
 Vegyes közle
 Tiszás, heres
 Szerkesztői a
 Fe
 Október
 lapunkra. F
 akiknek el
 hogy az előf
 csatolt po
 sziveskedjen
 akadás ne á
 október 13
 lap küldésé
 Az előfizet
 jük beküld
 az okt.—de
 OMGE-t
 az okt.—de
 AZ OM
 AZ OM
 és a GE
 (1925.
 Jelen voltak:
 Klemér alelnök,
 Árpád dr., enes
 Eszenyi Jenő,
 Győry Lőránd,
 Rezső, Kócs Mil
 Licki Károly, L
 Pál, herceg Mor
 Szalay Gyula, S
 dor dr., Wittben
 Köni
 már 1 q
 ltja, eme
 Magyar
 Mai szám